

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA
POWIATU OPATOWSKIEGO

Autor opracowania:

Władysław Duda

SPIS TREŚCI:

1. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR	str 6
• nazwa i statut prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze	str 6
• opis procesu budowania partnerstwa	str 6
• charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD	str 7
• struktura rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, tzw. „organ decyzyjny”	str 9
• zasady i procedury funkcjonowania organu decyzyjnego LGD	str 14
• kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego w formie załącznika do LSR podlegającego aktualizacji	str 15
2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności (maksymalnie 20 stron)	str 16
• Wykaz gmin wchodzących w skład LGD	str 16
• uwarunkowania geograficzne (mapa), przyrodnicze, historyczne i kulturowe	str 24
• ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej	str 27
• specyfika obszaru	str 34
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR, wnioski wynikające z przeprowadzenia analizy	str 35
4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych w ramach, których będą realizowane operacje	str 43
5. Określenie misji LGD	str 45
6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR	str 46
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	str 47
8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	str 47

9.	Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR, kryteriów, na podstawie, których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów	str 48
10.	Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji	str 98
11.	Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR	str 100
12.	Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR	str 102
13.	Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej	str 103
14.	Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR	str 105
15.	Wskazania planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR	str 106
16.	Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich ..	str 108
17.	Informacja o dołączonych do LSR załącznikach	str 108

WPROWADZIENIE

Lokalna Strategia Rozwoju LGD Powiatu Opatowskiego została opracowana dla potrzeb udziału w osi 4. Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Dokument ten przewiduje okres realizacji na lata 2008-2015, zatem wpisuje się w obecny okres programowania Unii Europejskiej 2007-2013, a zgodnie z zasadą „n+2” środki z funduszy strukturalnych zakontraktowane do 31 grudnia 2013 roku, będą mogły być realizowane do końca 2015 roku.

Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem kierunkowym, mającym ułatwić władzom Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego formułowanie zadań i planowanie realizacji poszczególnych projektów.

Proces tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju oparto na następujących założeniach:

- Zachowanie ciągłości planowania strategicznego ze szczególnym uwzględnieniem oceny dotychczasowych zadań zrealizowanych w ramach strategii Rozwoju Powiatu Opatowskiego, a także poszczególnych gmin- członków LGD: Wojciechowice, Opatów, Ożarów, Tarłów, Iwaniska;
- Identyfikacja i analiza barier w realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju z uwzględnieniem innowacyjnych zadań strategicznych;
- Dostosowanie zapisów strategii do nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych zarówno na szczeblu krajowym i regionalnym oraz w najbliższym otoczeniu terenu działania Lokalnej Grupy;
- Aktywizacja i kontynuacja współpracy środowisk lokalnych poprzez spełnienie zasady partnerstwa w procesie planowania rozwoju lokalnego.

Prace związane z opracowaniem Lokalnej Strategii Rozwoju prowadzone były w okresie od czerwca 2008 do stycznia 2009 roku.

1. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR:

1) Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze.

a/ pełna oficjalna nazwa brzmi następująco:

Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego

b/ Lokalna Grupa Działania posiada statut **STOWARZYSZENIA:**

NIP - 863 - 166 - 70 - 60

REGON - 260218921

c/ wniosek o rejestrację wraz z wymaganymi prawem załącznikami, w tym Statutem Stowarzyszenia LGD Powiatu Opatowskiego, został złożony w Kielcach dnia 16 sierpnia 2007 roku. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w dniu 25.03.2008 roku.

d/ Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym postanowieniem Sądu Rejonowego w Kielcach- X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr **KRS 0000302063**.

2) Opis procesu budowania partnerstwa.

Zebranie założycielskie Stowarzyszenia odbyło się w dniu 2.08.2007 roku w Opatowie. W zebraniu uczestniczyło 32 członków założycieli, którzy reprezentowali trzy sektory: publiczny, społeczny i gospodarczy.

Zebranie założycielskie uchwaliło statut Uchwałą Nr.4 z dnia 2.08.2007 roku.

Komitet Założycielski Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego został powołany Uchwałą Nr 3/2007 zebrania założycielskiego LGD w dniu 2.08.2007 r. w następującym składzie:

1. Bogusław Włodarczyk- reprezentujący Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Bidzinach
2. Zbigniew Walas- reprezentujący Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Aktywności Lokalnej w Powiecie Opatowskim
3. Henryk Szymczyk- prowadzący własną działalność gospodarczą w miejscowości Leszczków
4. Robert Kasiński- kierownik Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Opatowie
5. Andrzej Galicki- właściciel gospodarstwa ogrodniczo-rolnego z Bogusławic

Komitet Założycielski Uchwałą Nr 5/2007 z dnia 2.08.2007 r. przekształcił się w Zarząd Stowarzyszenia w wyżej podanym składzie.

3) Charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD.

Sposób rozszerzania składu LGD Powiatu Opatowskiego o kolejnych członków, tryb i zasady ich przyjmowania określa statut Stowarzyszenia LGD Powiatu Opatowskiego w Rozdziale III (§9- §12) - Członkowie LGD.

W dniu 11.05.2008 r. Walne Zebranie Członków LGD przyjęło na członków gminy Tarłów (uchwała Nr 1/2008) i Iwaniska (uchwała Nr 2/2008).

Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego posiada 46 członków - partnerów z następujących sektorów:

- publicznego- 6,
- gospodarczego- 16,
- społecznego- 24.

Obrazuje to poniższa tabela:

Lp	Podmiot	Gmina	Sektor: P,G,S	Reprezentant	Kontakt
1.	Powiat Opatowski	Opatów	P	Kotowski Kazimierz	
2.	Gmina Opatów	Opatów	P	Klimkowski Ireneusz	
3.	Gmina Ożarów	Ożarów	P	Wieczorek Krystyna	
4.	Gmina Tarłów	Tarłów	P	Wąsik Lech Lenart Zenon	
5.	Gmina Wojciechowice	Wojciechowice	P	Wlazło Tomasz	
6.	Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Aktywności Lokalnej w Powiecie Opatowskim	Opatów	S	Walas Zbigniew	
7.	Gospodarstwo Warzywnicze Bogusławice	Sadowie	G	Galicki Andrzej	
8.	Gosp. Agroturystyczne Sławomir Zając Haliszka	Iwaniska	G	Zając Sławomir	
9.	PPH METAROL Sp. z o.o. Drygulec	Wojciechowice	G	Sobieraj Józef	
10.	OSM Bidziny	Wojciechowice	G	Włodarczyk Bogusław	

11.	Kaczor Kazimierz Piórków	Baćkowice	S	Kaczor Kazimierz	
12.	Związek OSP Powiatu Opatowskiego	Opatów	S	Majcher Marcin	
13.	Andrzej Ścibisz Radwan	Iwaniska	G	Ścibisz Andrzej	
14.	Adam Wieczorek Transport Towarowy Sobótka	Ożarów	G	Wieczorek Adam	
15.	Stowarzyszenie Sołtysów Gminy Ożarów	Ożarów	S	Nogaj Jerzy	
16.	Młodzi Ludowcy Jan Łucki Wszachów	Baćkowice	S	Łucki Jan	
17.	Stowarzyszenie OSP Sobótka	Ożarów	S	Czajkowski Adam	
18.	Sklep Spożywczy Henryk Szymczyk Leszczków	Lipnik	G	Szymczyk Henryk	
19.	TOMGAZ Sp. Z o.o. Okalina Kolonia	Opatów	G	Stępień Piotr	
20.	Sklep Spoż- Przem Mazur Danuta Baćkowice	Baćkowice	G	Mazur Włodzimierz	
21.	Firma Kuczyński Baćkowice	Baćkowice	G	Kuczyński Kazimierz	
22.	PCK Zarząd Rejonowy	Opatów	S	Podczasi Mieczysław	
23.	SKR Stodoły	Wojciechowice	G	Sałagan Anna	
24.	PPHU GES Sp. z o.o. w Bidzinach	Wojciechowice	G	Kulczuga Maria	
25.	Gmina Iwaniska	Iwaniska	P	Staniek Marek Łucki Ryszard	
26.	Przedsiębiorstwo P.H.U. „Mleczarnia” w Bidzinach	Wojciechowice	G	Jakubczak Alicja	
27.	Sobieraj Tomasz Drygulec	Wojciechowice	S	Sobieraj Tomasz	
28.	Kasiński Robert	Opatów	S	Kasiński Robert	
29.	P.H.U. „Agropasz” Danuta Batóg Ożarów	Ożarów	G	Batóg Danuta	
30.	P.H.U. „Agropasz” Danuta Batóg Ożarów	Ożarów	G	Batóg Andrzej	
31.	Władysław Różalski	Opatów	S	Różalski Władysław	
32.	Stowarzyszenie Przyjaciół Zamku „Krzyżtopór”	Iwaniska	S	Sadaj Sławomir	

33.	Stowarzyszenie Inicjatyw Geodezyjnych i Kartograficznych „GEOCENTRUM”	Opatów	S	Roszczypała Mirosław Krzakowska Pawlonka Dominika	
34.	Koło Gospodyń Wiejskich w Gojcowie	Opatów	S	Szymańska Małgorzata	
35.	Gminny Klub Sportowy w Iwaniskach	Iwaniska	S	Stoczyński Krzysztof	
36.	Stowarzyszenie Gminny Klub Sportowy „Ester”	Wojciechowice	S	Pałasz Jan	
37.	Heba Szymon	Opatów	S	Heba Szymon	
38.	Ochotnicza Straż Pożarna w Gojcowie	Opatów	S	Suska Wiesław	
39.	Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”	Tarłów	S	Walczyk Leszek Magierowska Jolanta	
40.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Opatowskiej	Opatów	S	Gdowski	
41.	„DIS-EXPO” Sp. z o. o. Wyszmontów	Ożarów	G	Stoltz Maciej	
42.	Mącznik Ryszard		S	Mącznik Ryszard	
43.	Mazurek Adam	Opatów	S	Mazurek Adam	
44.	Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat”	Opatów	S	Gołasa Marek	
45.	Rędziaś Paweł	Ożarów	S	Rędziaś Paweł	
46.	Długowolski Bogusław	Opatów	S	Długowolski Bogusław	

4) Struktura Rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, tzw. „organ decyzyjny”.

Rada Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego w Opatowie została powołana uchwałą Nr 4. Zebrania Założycielskiego z dnia 2.08.2007 r. (z późniejszymi zmianami) w następującym składzie:

1. Kazimierz Kotowski - reprezentujący Starostwo Powiatowe i powiat opatowski – sektor publiczny.
2. Marcin Majcher – reprezentujący Związek OSP Powiatu Opatowskiego – sektor społeczny.

3. Krystyna Wieczorek – reprezentująca Miasto i Gminę Ożarów – sektor publiczny.
4. Klimkowski Ireneusz – reprezentujący Miasto i Gminę Opatów – sektor publiczny.
5. Wlazło Tomasz – reprezentujący Gminą Wojciechowice – sektor publiczny.
6. Stępień Piotr – reprezentujący „Tomgaz” Sp. z o. o. z siedzibą w Okalinie Kolonia (gmina Opatów) – sektor gospodarczy.
7. Stoltz Maciej – reprezentujący „Dis-Expo” Sp. z o.o. Wyszmontów (gmina Ożarów) – sektor gospodarczy.
8. Sobieraj Józef – reprezentujący P. P. H. „Metarol” Sp. z o. o. Drygulec (gmina Wojciechowice) – sektor gospodarczy.
9. Jakubczak Alicja zamieszkała Stodoły Kolonia 66 – sektor gospodarczy.
10. Kulczuga Maria zamieszkała Bidziny 128/7 – sektor gospodarczy.
11. Łucki Ryszard – reprezentujący gminę Iwaniska – sektor publiczny.
12. Lenart Zenon – reprezentujący gminę Tarłów – sektor publiczny.
13. Bogusław Długowolski – zam. Opatów, ul. Ćmielowska 1A/3 – sektor społeczny.

Żadna z osób będąca w składzie decyzyjnym nie łączy funkcji w tym organie z funkcją w Zarządzie ani w organie kontrolnym, czyli Komisji Rewizyjnej. Żadna z tych osób nie jest zatrudniona w biurze LGD.

Wyboru Rady dokonano zgodnie z zapisami Statutu, gdzie zabezpieczono co najmniej połowę miejsc dla partnerów z sektora gospodarczego i społecznego.

Sektor publiczny stanowi 46,2% całości organu decyzyjnego, sektor społeczny 23,0% i gospodarczy stanowią po 30,8% całości tego organu.

Wg. zapisów Statutu w skład Rady wchodzi automatycznie reprezentanci samorządów gminnych oraz samorządu powiatowego.

Skład Rady odzwierciedla skład partnerstwa.

W Statucie znajdują się także zapisy określające zasady odwoływania poszczególnych członków Rady.

Zasady pracy Rady określa regulamin, który podjęty został odrębną uchwałą nr.1 z dnia 05.01.2009r.

**Uchwała Rady
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego
nr 1/2009
z dnia 5 stycznia 2009 r.
w sprawie przyjęcia Regulaminu Pracy Rady.**

Na podstawie § 16, pkt. 4 Statutu Stowarzyszenia, Rada Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego przyjmuje Regulamin Pracy Rady w następującym brzmieniu:

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w Regulaminie Pracy Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego oznaczają:

Stowarzyszenie – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Pracy Rady,
Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,
Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,
Przewodniczący – Przewodniczący Rady,
Posiedzenie – Posiedzenie Rady,
Statut – Statut Stowarzyszenia,
Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia.

§ 2

1. Rada obraduje na posiedzeniach zwoływanych zgodnie z postanowieniami § 16 pkt. 4 Statutu.
  - na pisemny wniosek co najmniej dwóch członków Rady,
  - a w przypadku prowadzonych procedur: oceny zgodności operacji z LSR, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji na pisemny wniosek Dyrektora Biura lub z inicjatywy Przewodniczącego.
2. Posiedzenie prowadzone w ramach procedury oceny zgodności operacji z LSR i jej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru musi zostać wyznaczone w terminie nie późniejszym niż 3 dni od daty, na którą został wyznaczony termin składania wniosków o przyznanie pomocy.
3. Posiedzenie prowadzone w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji musi zostać wyznaczone w terminie nie późniejszym niż 10 dni od data wpłynięcia do odwołania.
4. O terminie, miejscu i propozycjach porządku posiedzenia oraz projektach podejmowanych uchwał Przewodniczący, a w przypadku pierwszego posiedzenia Prezes Zarządu, zawiadamia wszystkich członków Rady:
  - pisemnie co najmniej na 14 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń nie dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji,
  - pisemnie lub telefonicznie lub pocztą elektroniczną co najmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji.
5. Przewodniczący informuje pisemnie Prezesa Zarządu o terminie, miejscu i porządku obrad posiedzenia Rady oraz projektach podejmowanych uchwał nie później niż:
  1. na 14 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń nie dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji,
  2. pisemnie lub telefonicznie lub pocztą elektroniczną na co najmniej 3 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji.
6. Dopuszcza się formę elektroniczną przekazania projektów Uchwał i załączników do nich w postaci:
  - zapisu na nośniku elektronicznym tj.: dyskietka, płyta CD, DVD lub innym powszechnym w użyciu,

- podanego w treści Zaproszenia adresu odnośnika do strony internetowej Stowarzyszenia, na której zamieszczone będą pliki z zapisem elektronicznym projektów Uchwał.
7. Dopuszcza się następujące formaty plików z zapisem elektronicznym projektów Uchwał: txt, doc, PDF, sxw, rtf lub innym powszechnym w użyciu.
  8. Za przygotowanie i przeprowadzenie Posiedzenia odpowiada Dyrektor Biura.

§ 3

1. Na dzień przed wyznaczonym terminem Posiedzenia Prezes Zarządu przekazuje Przewodniczącemu Rady pisemną informację zawierającą imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz serię i nr dowodu osobistego osób, które wezmą w nim udział z głosem doradczym.
2. Za powiadomienie osób, o których mowa w ust. 1, o terminie, miejscu i propozycji porządku posiedzenia oraz projektach podejmowanych uchwał odpowiada Prezes Zarządu.

§ 4

1. Posiedzeniu przewodniczy Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczący.
2. Na każdym posiedzeniu członkowie Rady potwierdzają swą obecność wpisem na liście obecności. Lista obecności stanowi załącznik do protokołu.
3. Na każdym z posiedzeń członkowie Rady wybierają spośród siebie protokolanta.
4. Protokół z posiedzenia powinien zawierać co najmniej: datę i miejsca posiedzenia, liczbę obecnych członków Rady, dane osoby przewodniczącej obradom i protokolanta, program obrad, przebieg posiedzenia, listę załączników a także przebieg i wyniki głosowań. Protokół podpisuje przewodniczący obradom oraz protokolant.
5. Uchwały Rady posiadają charakter odrębnego dokumentu i opatruje się je kolejnym numerem zapisanym w formie: numer kolejny uchwały w bieżącym roku zapisany cyframi arabskimi łamane przez rok.
6. Uchwały Rady podpisuje Przewodniczący Rady.
7. Oryginały uchwał rady ewidencjonuje się i przechowuje wraz z protokołami posiedzeń.
8. Członkom Rady za udział w posiedzeniu przysługuje dieta każdorazowo ustalona przez Zarząd.

§ 5

1. W posiedzeniach uczestniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego inny członek Zarządu.
2. W posiedzeniach z głosem doradczym mogą uczestniczyć członkowie Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz zaproszeni eksperci.
3. W dyskusji prowadzonej w ramach posiedzenia na równych prawach biorą udział zarówno członkowie Rady, jak i osoby uczestniczące w nim z głosem doradczym.

§ 6

1. Przewodniczący w przypadku posiedzeń dotyczących odwołań od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji ma obowiązek dopuścić do udziału w posiedzeniu w charakterze obserwatorów, tj. bez prawa udziału w dyskusji i głosowaniu, osoby trzecie to jest: przedstawiciele projektodawców, członków Stowarzyszenia.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, zobowiązane są poinformować pisemnie Przewodniczącego o chęci uczestniczenia w posiedzeniu na jeden dzień przed jego terminem.
3. Osoby, które nie dopełnią obowiązku wynikającego z ust. 2, są niedopuszczane do udziału w posiedzeniu.

§ 7

1. W przypadku posiedzeń prowadzonych w ramach procedur: oceny zgodności operacji z LSR i jej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji, wszyscy członkowie Rady wypełniają oświadczenie o bezstronności.
2. Członkowie Rady, którzy nie są bezstronni w podjęciu decyzji o wsparciu podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie operacji, zostają wykluczeni z głosowania, zachowując jednocześnie prawo do udziału w posiedzeniu z głosem doradczym.
3. Sytuacja, o której mowa w ust. 2, dotyczy przypadków gdy podejmowana jest decyzja o wsparciu operacji, o którą ubiegają się:
  - a) członkowie Rady, lub
  - b) osoby, z którymi członkowie Rady pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, lub
  - c) osoby prawne, których pracownikami bądź członkami są członkowie Rady, lub
  - d) osoby, wobec których członkowie Rady pozostają w stosunku podległości służbowej.
4. Jeżeli członek Rady zatai fakt niepozostawania bezstronnym Przewodniczący zobowiązany jest:
  - a. zwołać Posiedzenie w celu rozstrzygnięcia o bezstronności członka Rady, któremu zarzucono jej brak,
  - b. najpóźniej w ciągu 7 dni od Posiedzenia, o którym jest mowa w ust. 4 lit. a, powiadomić prokuraturę o poświadczeniu nieprawdy i próbie wyłudzenia dofinansowania, jeżeli w wyniku posiedzenia okaże się, iż członek Rady celowo zataił brak swoje bezstronności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowe przez siebie lub inną osobę,
  - c. najpóźniej w ciągu 7 dni od Posiedzenia, o którym jest mowa w ust. 4, powiadomić Zarząd o zaistniałej sytuacji.
5. Zarząd zobowiązany jest zwołać z własnej inicjatywy Nadzwyczajne Walne Zebranie Stowarzyszenia w celu odwołania członka Rady, w ciągu 21 dni od otrzymania od Przewodniczącego powiadomienia, o którym jest mowa w ust. 4 lit. c.

§ 8

Podczas głosowań, każdej z osób uprawnionych do niego, przysługuje jeden głos.

§ 9

1. Posiedzenie, które prowadzone są w ramach procedur: oceny zgodności operacji z LSR, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji mogą odbywać się w ciągu kilku spotkań i trwać dłużej niż 1 dzień.
2. Posiedzenie, o którym mowa ust. 1, musi zostać zamknięte w przeciągu:
  1. 14 dni od terminu, na który zostało zwołane, w przypadku procedury oceny zgodności operacji z LSR,
  2. 2 dni od terminu, na który zostało zwołane, w przypadku procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.
3. Przed zamknięciem Posiedzenia muszą zostać rozpatrzone wszystkie wnioski o dofinansowanie operacji i odwołania od podjętych decyzji na poprzednich posiedzeniach.

§ 10

- Rada podejmuje decyzje w formie uchwały.
- Uchwały Rady podejmowane są w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy składu Rady.

§ 11

Z każdego posiedzenia przygotowywany jest protokół, który publikowany jest na stronie Internetowej Stowarzyszenia w postaci plików zapisanych w jednym z formatów: txt, doc, PDF, sxw, rtf lub innym powszechnym w użyciu.

W strukturze Stowarzyszenia znajduje się również Komisja Rewizyjna, która została powołana Uchwałą Nr 6 Zebrania Założycielskiego z dnia 2.08.2007 r. w następującym składzie:

1. Anna Sałagan
2. Andrzej Ścibisz
3. Andrzej Batóg
4. Marek Gołasa

5) Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego.

- a) Procedura naboru pracowników LGD została opracowana i zatwierdzona Uchwałą Zarządu I/09 z dnia 05. 01. 2009, znajduje się w siedzibie Stowarzyszenia.

- b) W sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników określone zostały procedury postępowania w tym zakresie zatwierdzone Uchwałą Zarządu Stowarzyszenia Nr II/09 z dnia 05. 01. 2009. Uchwała znajduje się w siedzibie Stowarzyszenia.
- c) Zarząd LGD opracował opisy stanowisk precyzujące podział obowiązków i zakres odpowiedzialności na poszczególnych stanowiskach pracy. Opisy stanowisk i dokumentacja w tym względzie znajduje się w siedzibie Stowarzyszenia.
- d) zasady powołania członków Organu Decyzyjnego określa § 16 Statutu Stowarzyszenia oraz § 15 pkt. 3 tego Statutu.
- e) zasady odwołania poszczególnych członków Organu Decyzyjnego określa § 15 pkt. 3 Statutu Stowarzyszenia.

Zarząd Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego opracował instrukcję obiegu dokumentów , instrukcja znajduje się w siedzibie Stowarzyszenia

f) Procedura wyłączenia członka organu decyzyjnego została opracowana i jest szczegółowo omówiona w pkt. 9 tej strategii.

6) Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego:

Wielu członków LGD i członków organu decyzyjnego posiada bogate doświadczenie w zakresie realizacji różnych projektów dofinansowywanych ze środków zewnętrznych. Starostwo Powiatowe i jego przedstawiciel Kazimierz Kotowski – Starosta Opatowski posiada bogate doświadczenie przy budowie dróg z Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Phare, SAPARD, Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich, a także termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na terenie Powiatu Opatowskiego z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Gmina Opatów i jej przedstawiciel Ireneusz Klimkowski uczestniczył w realizacji kanalizacji sanitarnej i budowie dróg finansowanych z ZPORR. Część naszych członków jak np. Józef Sobieraj i Alicja Jakubczak w swoich zakładach pracy realizowali projekty polegające na tworzeniu miejsc pracy na obszarach wiejskich w ramach programu SAPARD.

Gmina Ożarów i Wojciechowice oraz jej przedstawiciele mają duże doświadczenie uzyskane z realizacji projektów polegających na budowie kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Dodatkowo gmina Wojciechowice realizowała z ZPORR budowę szkoły w Wojciechowicach.

Gmian Iwaniska ma doświadczenie w realizacji programu polegającego na budowie wodociągu w ramach programu SAPARD.

Prezes LGD Bogusław Włodarczyk doprowadził do rozbudowy Mleczarni w Bidzinach ze środków ZPORR.

W gminie Tarłów realizowano projekt remontu pawilonu kulturalno – oświatowego, także z środków ZPORR.

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności:

1/Wykaz gmin wchodzących w skład LGD.

W skład Lokalnej Grupy Działania wchodzi następujące gminy:

- miasto i gmina Opatów,
- miasto i gmina Ożarów,
- gmina Wojciechowice,
- gmina Tarłów,
- gmina Iwaniska.

Wszystkie gminy przedstawiły wraz z deklaracjami przystąpienia także uchwały Rad Gmin o przystąpieniu do LGD Powiatu Opatowskiego.

Żadna z gmin nie jest członkiem ani partnerem innej LGD.

Miasto i Gmina Opatów

Opatów miasto powiatowe liczące ponad 7 tys. Mieszkańców. Miasto i gmina zajmują powierzchnię 113,3 km² , z czego na miasto przypada 9,36 km². Łącznie na terenie gminy mieszka 12 647 osób /w mieście 7052, na wsi 5761/.

W skład gminy wchodzi 28 sołectw, liczba gospodarstw rolnych wynosi ogółem 1196. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 10 406 ha, co stanowi ok.90% ogólnej powierzchni. Dominują uprawy zbóż /pszenicy, jęczmienia / oraz rzepaku i buraków cukrowych/. Wszystkie 28 sołectw posiada sieć wodociągową. W gminie są trzy ujęcia wody: Kobylany /60m³/h. Leszczków/150m³/h, Lipowa. 11 sołectw posiada sieć gazową, 28 analogową sieć telefoniczną. Teren całej gminy jest objęty zasięgiem telefonii cyfrowej. Długość sieci wodociągowej wynosi 312,8 km z tego na terenach wiejskich 232,8 km , długość sieci kanalizacyjnej wynosi 65,2 km, z gazu ziemnego korzysta 40% mieszkańców.

Łączna długość dróg wynosi 198 km, w tym miejskich 14km. Sieć dróg gminnych wynosi 88 km, dróg powiatowych 64,3km, wojewódzkich 9 km, krajowych 21,7km. Generalnie wszystkie posiadają dobre połączenia drogowe z Opatowem. Teren gminy obsługiwany jest przez przedsiębiorstwo PKS Ostrowiec Św.

W 1996 roku uruchomiona została mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 1950 m³/dobę.

W gminie działa blisko 1000 podmiotów gospodarczych /96% prywatnych/, zajmujących się handlem, usługami, działalnością produkcyjną, budownictwem, usługami transportowymi.

Na terenie gminy funkcjonują: jedno przedszkole, cztery szkoły podstawowe, dwa gimnazja. Działa także Zespół Szkół z Liceum Ogólnokształcącym i Zespół Szkół Zawodowych.

Na terenie gminy działa Opatowski Ośrodek Kultury, Powiatowa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. St. Czernika i Filia Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej.

Ważniejsze instytucje i zakłady pracy w gminie: Urząd Skarbowy, Bank Pekao S.A., Bank Pekao BP, Bank Spółdzielczy Kielce Oddział Opatów, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowej Straży Pożarnej, Zarząd Dróg Krajowych i Powiatowych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie, Szpital Powiatowy, Inspektorat ZUS, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Poczta Polska, Rejonowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Collar Textil, Grafmasz, AGC Opatów, AGRO – SAD sp.z o.o. Lipowa, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Niepubliczny Opieki Zdrowotnej „Medyk”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie”, PHU „AZPOL”, PHZ Stanisław Malinowski.

Atutami gminy są:

- korzystne położenie na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych, tj. skrzyżowanie dróg Krajowych Nr.9 i Nr.74,
- bliskość geograficzna Opatowa w stosunku do innych miejscowości atrakcyjnych turystycznie/Sandomierz, Ujazd, Góry Świętokrzyskie, Krzemionki Opatowskie, Kurozwęki/,
- urozmaicenie terenu, walory krajobrazowe,
- cenne zabytki miasta /Kolegiata Św. Marcina, podziemna trasa turystyczna, Brama Warszawska, Klasztor OO Bernardynów, urbanistyczny układ Starego Miasta/,
- duży potencjał ludzki, intelektualny / wykształceni ludzie poszukujący pracy/, tania wykwalifikowana siła robocza,
- dobre gleby, które stymulują wysoką towarowość rolnictwa,
- dobre wyposażenie w sprzęt rolniczy,
- dobra infrastruktura techniczna: woda, gaz , telefony,

-dobrze rozwinięta sieć usług finansowych /banki/,

-stosunkowo czyste środowisko naturalne,

Gmina Ożarów

Gmina położona na północny-wschód od Opatowa. Ożarów jest drugim, co do wielkości, tuż po Opatowie, ośrodkiem gospodarczym i handlowym powiatu. Miasto Ożarów leży w odległości 23 km od Opatowa. Jest ważnym węzłem komunikacyjnym tras wiodących z Kielc do Lublina i z Warszawy do Sandomierza. Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy. Zajmuje powierzchnię 18 329 ha. W jej skład wchodzi 35 sołectw. Gmina liczy 11 507 mieszkańców (miasto Ożarów 4 996). Użytki rolne zajmują 13 065 ha. Lasy 3 673 ha. Gleby są w przeważającej mierze niższych klas bonitacyjnych. Dominuje uprawa zbóż i okopowych. W coraz większym stopniu rośnie zainteresowanie rolników uprawami sadowniczymi i warzywniczymi. Działalność gospodarczą prowadzi ponad 534 podmiotów (głównie w handlu, transporcie i budownictwie). Łączna ilość gospodarstw rolnych wynosi 1820. Największą grupę gospodarstw stanowią gospodarstwa o pow. 5-10 ha. Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę komunalną.

Podstawowym elementem systemu komunikacyjnego jest układ drogowy. Wymaga on modernizacji, w tym nowych połączeń na głównych kierunkach. Istniejąca sieć drogowa tworzy układ koncentryczny z miastem Ożarowem, jako ośrodkiem na przecięciu poszczególnych kierunków komunikacyjnych. Jest ona stosunkowo dobrze rozwinięta, dlatego nie przewiduje się zasadniczych zmian w jej układzie. Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa Skarżysko Kamienna – Rzeszów. Posiada ona odgałęzienie linii do Cementowni „Ożarów”. Istniejąca sieć komunikacji kolejowej stanowi głównie obsługę zakładów przemysłowych, obsługa pasażerska jest realizowana w znikomym stopniu.

Wszystkie miejscowości gminy mają wodociągi (182,5 km sieci). Na terenie gminy Ożarów funkcjonują systemy kanalizacyjne miasta Ożarowa i cementowni „Ożarów”. Planuje się następujące systemy zbiorczej kanalizacji ściekowej: Czachów – Karsy - Sobów, Biedrzychów - Lasocin, Suchodółka – Wyszmontów, Jankowice – Sobótka, Jakubowice – Janowice. W pozostałych miejscowościach do odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków stosowane będą bezodpływowe osadniki gnilne. Ożarów posiada nowoczesną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków komunalnych o wydajności 1070m³/dobę. Przyjmuje ona około 800m³ ścieków socjalno-bytowych.

Przez teren gminy przebiega magistralny gazociąg wysokoprężny Ø350 mm CN 40 atm. Sandomierz – Ostrowiec Św. W Ożarowie i Sobótce znajdują się stacje redukcyjno – pomiarowe gazu. Stwarza to dogodne warunki do przeprowadzania gazyfikacji.

Łączność telefoniczna na terenie gm. Ożarów jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Funkcjonują 3 centrale telefoniczne (Ożarów, Jakubowice, Lasocin). Teren gminy jest w całości pokryty zasięgiem telefonii komórkowej.

Na terenie gminy zorganizowane systemy ciepłownicze posiadają cementownia „Ożarów” i miasto Ożarów.

W mieście i gminie funkcjonuje 6 szkół podstawowych, 1 gimnazjum, 2 szkoły średnie, 2 przedszkola, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ożarowie. Prowadzi działalność biblioteka publiczna w Ożarowie i 3 punkty biblioteczne, oraz Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, w którym jest nowoczesna sala widowiskowo – kinowa na 300 miejsc. Ośrodkiem kultury fizycznej w gminie jest Międzyzakładowy Klub Sportowy „Alit” oraz nowoczesna kryta pływalnia „Neptun” w Ożarowie.

Niewątpliwie na rozwój miasta ma wpływ największy zakład Powiatu Opatowskiego – Cementownia „Ożarów” S.A. Jest to jedna z najnowocześniejszych cementowni w Polsce i największy piec w Europie. Produkuje 8 000 ton cementu na dobę. Zakład zatrudnia 970 osób. Posiada certyfikat jakości PN ISO 9002.

Z innych większych zakładów produkcyjnych i usługowych należy wymienić: Fabryka Maszyn Ożarów Sp. z o.o., GS „Samopomoc Chłopska” Ożarów, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wzgórze” w Ożarowie, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ożarowie, Przedsiębiorstwo TS „Cemet” S.A., Stacja Hodowli Roślin w Śmiłowie, PW „Wesna – Probud”, Firma Budowlano Instalacyjna „Wodex”, Mo – BRUK Sp. komandytowa, Zakład Produkcji Styropianu w Sobótce, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie. Ponadto działa wiele drobnych zakładów prywatnych świadczących usługi.

W Ożarowie działają: Bank PKO S.A. Sandomierz filia Ożarów, Bank PKO S.A. I Oddział Opatów, Bank Spółdzielczy, Poczta Polska, Telekomunikacja Polska S.A., Komisariat Policji.

Opiekę zdrowotną dla mieszkańców SPZOZ w Ożarowie i Niepubliczny ZOZ w Ożarowie oraz Niepubliczny ZOZ w Jakubowicach.

Na terenie gminy rozwija się eksploatacja piasku na potrzeby budownictwa. Są to złoża: „Gliniany-Kraśnik”, „Śródborze”, „Wlonice-Janicki” i „Szymanówka”. Piaski ze złoża „Karsy” i „Duranów” nadają się również do produkcji cegły wapienno – piaskowej i betonów komórkowych. W rejonie Skałecznicy występujące tam żwiry i pospółki odpowiadają wymogom norm stawianych dla kruszywa naturalnego dla budownictwa.

Gmina posiada kilka miejsc i obiektów zabytkowych, wśród najważniejszych należy wymienić:

- Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej Królowej Rodzin w Ożarowie,
- Miejscowość Gliniany, lokowana w 1576 roku. Na uwagę zasługuje kryty gontem drewniany kościół p.w. Św. Wojciecha z 1576 roku. Na cmentarzu przy kościele zwracają uwagę krzyże w stylu neogotyckim, z przełomu wieków XIX i XX, pochodzące ze znanego ośrodka kamieniarskiego w Janikowie,
- Kamienne figury przydrożne przy drodze z Sandomierza do Ożarowa, które pochodzą prawdopodobnie z Janikowa,
- Janików – znany ośrodek obróbki kamienia, tzw. „janikowskiego”. Kościół parafialny p.w. Św. Anny z 1873 roku,
- Lasocin – dawniej miasto, lokowane w 1547 roku z zachowanym do dziś układem urbanistycznym kwadratowego rynku z ulicami w narożnikach i kościołem

- parafialnym p.w. Św. Michała Archanioła z wyposażeniem z XVIII wieku. Na cmentarzu kościelnym znajduje się rzeźba Św. Jana Nepomucena z II połowy XVIII wieku,
- Śmiłów – murowany dworek z II połowy XVIII wieku, wybudowany według staropolskiego zwyczaju orientowania dworów na godzinę 11 tak, że dawało to możliwość dobrego oświetlenia wszystkich powierzchni w ciągu dnia,
  - Sobótka – wieś zaliczana do jednych z najstarszych w Polsce. Znajduje się tu kościół parafialny p.w. Św. Jana Nepomucena.

Gmina Wojciechowice

Gmina Wojciechowice położona jest w środkowej części powiatu opatowskiego w pętli dróg krajowych: Kielce – Lublin, Rzeszów – Radom – Warszawa. Jest to gmina typowo rolnicza. Powierzchnia ogólna gminy wynosi 8637 ha, w tym użytki rolne wynoszą 7990 ha. Liczba ludności wynosi 4543 osób. W skład gminy wchodzi 20 sołectw. Gleby występujące na terenie gminy to gleby lessowe/95% powierzchni gminy/, jedne z najlepszych w Polsce. 80% ogólnej powierzchni użytków rolnych stanowią gleby klas I, III, III. Są tu korzystne warunki do rozwoju rolnictwa. Uprawia się głównie pszenicę, jęczmień, buraki cukrowe, rzepak, rozwija się sadownictwo. Z rolnictwa utrzymuje się ok. 80% mieszkańców gminy.

Obserwuje się tendencję powiększania liczby gospodarstw obszarowo większych.

Gmina posiada następującą infrastrukturę techniczną:

- cała gmina jest zwodociągowana, do sieci podłączonych jest 1334 gospodarstwa, łączna długość sieci wynosi 198,3 km,
- nowoczesną biologiczno – chemiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 493 m³ na dobę z możliwością rozbudowy do 1000 m³/dobę,
- wszystkie sołectwa posiadają analogową sieć telefoniczną,
- gmina jest zgazyfikowana w 100%, łączna długość sieci gazowej średnioprężnej wynosi ok. 155 km,
- sieć dróg krajowych asfaltowych – 13 km,
- sieć dróg powiatowych – 44,4 km,
- sieć dróg gminnych – 160 km, w tym o nawierzchni utwardzonej – 77 km,
- dwa zbiorniki małej retencji w Jasicach i Gierczycach o łącznej powierzchni 1,9 ha i pojemności 110 tys. m³.

Przez teren gminy przebiega zelektryfikowana linia Łódź Kaliska – Dębica.

W miejscowości Drygulec jest bocznicą kolejową do cementowni „Ożarów”. Są dwie stacje kolejowe w Jasicach i Drygulcu. Na terenie gminy są trzy stacje paliw płynnych: SKR Stodoły, Metarol Drygulec, Orlen Bidziny. Jest trzy parkingi o łącznej powierzchni 800m².

Z większych zakładów produkcyjnych i usługowych należy wymienić:

- OSM Bidziny,
- Przemysłownia Fosforytów „Bonarka” w Jasicach,
- SKR w Stodołach,
- PHUP GES w Bidzinach,
- PPH Metarol w Drygulcu,
- Piekarnia „Kama „ w Jasicach,
- Zakład Komunalny w Bidzinach,
- sieć sklepów spożywczych.

Opiekę zdrowotną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojciechowicach.

Na terenie gminy znajdują się trzy punkty usług weterynaryjnych i inseminacyjnych.

Instytucje:

- 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum,
- Urząd Pocztowy w Wojciechowicach,
- Urząd Pocztowy w Bidzinach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Wojciechowicach z zespołem „Stodolanki”,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wojciechowicach,
- Bank Spółdzielczy w Bidzinach i jego Filia w Wojciechowicach,
- Zespół Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Wojciechowicach.

We wszystkich obiektach oświatowych, domach nauczyciela wykonano modernizację kotłowni w zakresie zamiany ogrzewania węglowego na gazowe/łącznie w 16 obiektach/.

Gmina Wojciechowice jest gminą ekologicznie czystą. Na terenie gminy znajduje się 6 parków wiejskich, z których cztery są wpisane na listę zabytków przyrody/ łączny ich obszar wynosi 15 hektarów/.

W miejscowości Wojciechowice jest stadion sportowy. Funkcjonuje Gminny Klub Sportowy, a w jego ramach młodzieżowe, juniorskie i seniorskie sekcje piłki nożnej.

Swoją działalność w regionie zaznaczają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej organizujących coroczne zawody sportowo – pożarnicze połączone z pokazami umiejętności ratowniczych.

W gminie znajduje się wiele zabytków m.innymi: Kościół p.w. św. Wojciecha w Wojciechowicach z 1362 roku, drewniany kościół p.w. św. Mikołaja w Gierczycach z 1708 roku.

W okolicach wsi Mierzanowice wykopano wiele wyrobów z krzemienia, brązu, wypalanej gliny, kłów zwierzęcych sprzed 3500 lat. Świadczy to o tym, że tereny dzisiejszej gminy Wojciechowice stały się dogodne dla osadnictwa już w młodszej epoce kamienia i wczesnym brązie.

Gmina Iwaniska

Gmina usytuowana jest w dolinie rzeki Koprzywianki w odległości ok. 13 km. na południowy zachód od Opatowa przy trasie Opatów - Staszów.

Jest to gmina typowo rolnicza. Powierzchnia wynosi 100,5 km², użytki rolne zajmują 7216 ha, lasy 1900 ha. Istniejące na terenie gminy zasoby wód powierzchniowych / ze względu na ich znikomą ilość i wysoki stopień zanieczyszczeń / nie mogą być brane pod uwagę, jako źródło wody do systemów wodociągowych. W skład gminy wchodzi 27 sołectw, mieszka tutaj 7220 osób. W ostatnim czasie sporo zrobiono w zakresie zaopatrzenia w wodę jednak w dalszym ciągu ok. 40% mieszkańców gminy odczuwa dotkliwy brak wody. W trakcie przygotowania do realizacji jest ok. 50 km. wodociągów. Dopiero ich wykonanie rozwiąże problemy mieszkańców w tym zakresie.

Kanalizację posiada sołectwo Iwaniska i Ujazd, jej łączna długość wynosi 18 kilometrów. Gmina Iwaniska posiada oczyszczalnię ścieków mechaniczno – biologiczną o wydajności 380m³ na dobę. Dziennie oczyszczalnia przyjmuje blisko 300m³ na dobę ścieków socjalno-bytowych. W przyszłości zachodzi konieczność rozbudowy oczyszczalni o następny ciąg technologiczny.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych większych zakładów produkcyjnych, istniejące to mniejsze zakłady przetwórstwa mięsnego, hurtownie wielobranżowe, a także zakłady usługowe / betoniarskie, ciesielskie, lastrykarskie, piekarskie, krawieckie, budowlane, blacharskie, transportowe, handel, restauracje, fryzjerstwo/.

W gminie są usytuowane SA dwie stacje paliw płynnych w Plancie i Przepiórowie.

W Iwaniskach działa Bank Spółdzielczy oraz Przychodnia Weterynaryjna. Na terenie gminy znajdują się słynne **ruiny zamku „Krzyżtopór”, w Ujeździe z XVII w., który rocznie odwiedza wiele tysięcy turystów. Obiekt ten może być wielką szansą rozwojową turystyki w gminie i regionie.**

Gmina Tarłów

Gmina Tarłów jest najdalej na północ wysuniętą gminą w powiecie opatowskim. Jest to gmina typowo rolnicza. W jej skład wchodzi 33 sołectwa.

Powierzchnia ogólna wynosi 164 km², z czego użytki rolne stanowią ponad 11 tys. ha. Lasy zajmują ponad 3,5 tys. ha. W gminie zamieszkuje 5804 osób. Gleby są tu zróżnicowane pod względem jakości. W dolinie Wisły, która wyznacza wschodnią granicę gminy leżą urodzajne mady wiślane oraz rędziny. Gleby te wykorzystywane są pod intensywne uprawy rolnicze/głównie buraki cukrowe/, uprawy sadownicze i warzywnicze. Słabe gleby wykorzystywane są pod tradycyjne uprawy rolnicze. Rejony Słupi Nadbrzeżnej i Wesołówki znane są z uprawy wiśni, szczególnie wiśni lokalnej odmiany zwanej „Nadwiślanką”. Gmina posiada sporo walorów krajoznawczo – turystycznych. Szczególnie atrakcyjne są tereny w dolinie Wisły wzdłuż wałów przeciwpowodziowych. Teren jest tu lekko pofałdowany, a wody opadowe wyłobily głębokie, malownicze jary, zwłaszcza w okolicy Leśnych Chałup do Słupi Nadbrzeżnej. Znajdują się tu siedliska ptactwa wodnego – raj dla myśliwych.

Gmina Tarłów posiada 17 km. dróg krajowych, 4 dróg wojewódzkich, 64 km. dróg powiatowych / w tym 36 km. o nawierzchni bitumicznej/, 117 km. dróg gminnych /2 km. o nawierzchni bitumicznej/. Ponadto na terenie gminy znajdują się drogi transportu rolniczego o łącznej długości 216 km / w tym 198 km o nawierzchni gruntowej/.

Gmina Tarłów nie jest zgazyfikowana, nie posiada sieci gazowniczych, jest dobre zaopatrzenie gazem w butlach.

Na terenie gminy nie ma komunikacji kolejowej. W gminie znajdują się dwie stacje paliw płynnych, 7 zakładów produkcyjnych, 43 zakłady usługowe. Z ważniejszych zakładów należy wymienić: Zakład Gospodarki Komunalnej i mieszkaniowej w Tarłowie, SKR w Tarłowie. Opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarłowie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wólce Lipowej.

Z ważniejszych instytucji działających na terenie gminy należy wymienić: Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Tarłowie, Bank Spółdzielczy w Tarłowie, Poczta Polska.

Niewątpliwie perłą Ziemi Tarłowskiej jest kościół parafialny p.w. św. Trójcy w Tarłowie z połowy XVII wieku. Można wymienić także kościół polsko – narodowy, kapliczkę św. Jana u wylotu ul. Czekarzewskiej, ruiny synagogi przy ul. Strażackiej, obelisk w Wólce Tarłowskiej.

Należy wspomnieć także o biegnącym przez gminę szlaku Gombrowicza, który swój początek ma w Małoszycach. Jego długość wynosi 156,6 – kolor szlaku zielony. Szlak łączy miejsca związane z pisarzem. Witold Gombrowicz urodził się 4 sierpnia 1904 roku w we wsi Małoszyce, w której spędził także dzieciństwo. Niewielki Potoczek koło Tarłowa, to

region Kotliny Sandomierskiej z drugiej strony , który jest cieplejszy i umiarkowanie wilgotny. Suma rocznych opadów wynosi 600-650 mm. Warunki klimatyczne – glebowe są sprzyjające dla produkcji roślinnej.

Opatowskie pod względem przyrodniczym należy do obszaru Sandomierskiego Gór Świętokrzyskich. Charakterystyczną cechą Wyżyny Opatowskiej jest istnienie pokrywy lessowej na przeważającym obszarze powiatu. Oryginalnym walorem przyrodniczym i estetycznym Opatowszczyzny jest bogato urozmaicona rzeźba terenu łagodnie pofałdowanych wzgórz. Naniesiony przed wiekami przez wiatr pył lessowy osiadł na twardych skałach paleozoicznych i zmienił charakter krajobrazów. Powstała w ten sposób urodzajna Wyżyna Opatowska i Sandomierska. Dlatego użytki rolne i zbiorowiska z nimi związane dominują w tutejszym środowisku przyrodniczym. Zróżnicowanie terenu pod względem budowy geologicznej , rzeźby terenu i warunków wodnych spowodowało , że na terenie powiatu występuje zróżnicowanie pod względem jakości gleb.

Na części naszego terenu /gmina Iwaniska / położony jest **Jeleniowsko- Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu.** W części wschodniej / tereny wzdłuż brzegu Wisły , tj. okolice Słupi Nadbrzeżnej , gmina Tarłów/ znajdują się tereny dogodne do rekreacji i wypoczynku.

Niewątpliwie dolina Wisły na tym odcinku, jest jednym z najpiękniejszych terenów opatowszczyzny . Urozmaicona , mocno rzeźbiona i głęboka stosunkowo dolina tej rzeki traktowana jest przyrodniczo jako krajobraz niezwykle cenny i godny ochrony. Oryginalnym zjawiskiem przyrodniczo- rolniczym jest lokalna wiśnia tylko tu uprawiana , zwana „ **Nadwiślanką**”. Urokliwe są również doliny dwóch innych rzek : Koprzywianki i Opatówki. Meandry tych rzek stworzyły interesującą rzeźbę terenu o oryginalnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Wzdłuż biegu tych rzek można urządzić ciekawe szlaki turystyczne. Napotkać tu można okazy skamieniałego drewna w Słabuszewicach oraz okazy kwarców w Karwowie i Tudorowie , podziwiać można także odsłonięcia skał kambryjskich w Wąworkowie.

Choć less dominuje w Opatowskim , to jednak występują tu też inne formacje geologiczne. Można tu mówić o swoistej „kulturze kamiennej”. Występuje ona w części gminy Iwaniska wyraźnie skoligaconej Pasmem Wygiełzowskim z Górami Świętokrzyskimi oraz w północnym fragmencie gminy Ożarów , gdzie tradycja wydobywania i obrabiania krzemienia sięga neolitu. Dowodzą o tym znaleziska – kamienne narzędzia krzemienne – między innymi w Biedrzychowie, Janikowie , Ożarowie oraz wyrobiska , kamieniołomy i pierwotne kopalnie w Karwowie / gm. Opatów/ w nieczynnym wyrobisku kamienia , znaleźć można piękne kwarcyty. Z czynnych kamieniołomów wydobywających dolomit należy wymienić Wymysłów i Piskrzyn w gminie Iwaniska.

Teren naszego działania charakteryzuje się dużym bogactwem i różnorodnością **zasobów kopalin mineralnych.** Podstawowe znaczenie w przemyśle wydobywczym posiadają eksploatowane dla wielu gałęzi przemysłu takie kopaliny jak: wapień, dolomity, margle, kwarcyty, piaskowce, kruszywo naturalne oraz piaski budowlane. Duża część z udokumentowanych złóż nie jest obecnie eksploatowana.

Nowe prawo górnicze i i geologiczne wprowadziło obowiązek uzyskania koncesji na prowadzenie prac poszukiwawczych i wydobywczych . Dla ochrony złóż konieczne jest prowadzenie prac poszukiwawczych i wydobywczych . Dla ochrony złóż konieczne jest wykonanie inwentaryzacji złóż , wprowadzenie ich do planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz stałej kontroli działalności eksploatacyjnej co powinno doprowadzić do likwidacji dzikiej eksploatacji. Daje to możliwość rozwoju tej dziedziny działalności w sposób kontrolowany, zapewniający minimalizację negatywnych skutków działalności górniczej dla środowiska. Należy więc stwierdzić, że z ekonomicznego punktu widzenia istniejące zasoby surowców skalnych stwarzają możliwości rozwoju dla naszego terenu.

Oddzielną część przyrody stanowią pozostałości parków podworskich.

Do najciekawszych i najlepiej zachowanych należą : park wraz z resztkami pałacu Karskich, park Morawskich w Plancie , z którego wychodzą kilkunastuletnie aleje lipowe w stronę Iwanisk i Ujazdu.

Staropolski dworek z kolumnowym gankiem w otulinie drzew można spotkać między innymi w Śmiłowie, Pisarach, Włonicach Jasicach, Nikisiałce. Resztki dworskich ogrodów – śladów po byłych siedzibach ziemiańskich – znajdują się w Jankowicach, Mikułowicach, Wyszmontowie, Usarzowie, Malicach.

Do krajobrazu przyrodniczo – kulturowego należy dodać pojedyncze okazy pomników drzew , a także aleje , między innymi aleję bukową w Gierczycach , kasztanowców we Włostowie , dęb w Wojnowicach koło Iwanisk , resztki parków w ; Wojciechowicach , Ptkanowie , Bidzinach , Włostowie , Opatowie.

Zasoby wodne opatowszczyzny to rzeki i zbiorniki wodne.

Na odcinku północno – wschodnim powiat graniczy z rzeką Wisłą / od miejscowości Maruszów przez Słupię Nadbrzeżną do miejscowości Ciszycy / , rzeka Kamienna przecina gminę Tarłów. W gminie Ożarów tereny zalewowe rzeki Wisły zajmują ok.250 ha. , natomiast w gminie Tarłów wielkość terenów zalewowych od rzek Kamiennej i Wisły wynosi 2860 ha.

Na terenie naszej LGD do dużych zbiorników do dużych zbiorników wodnych możemy zaliczyć:

- zbiornik wodny w Gierczycach,
- zbiornik wodny w Podolu,
- zbiornik wodny w Karwowie.

Oprócz rzek i zbiorników wodnych na naszym terenie płynie szereg , które należą do dorzecza Wisły. W gminie Iwaniska są to: Korzywianka , Łagowica , Modliborka , Kacanka, Radwanówka wszystkie o łącznej długości 25,264 km. W gminie Opatów : Opatówka , Podolanka , Modliborka , Kania , Ciek od Ublinka Łukawka , Ciek od Jałowes o łącznej długości 37,074km. W gminie Ożarów: Maruszówka i Kanał Ożarów – Wisła o długości 6,790 km. W gminie Tarłów : Potoczek i Pawłówka o długości 8,540km. W gminie Wojciechowice Wojciechówka , Orłowianka , Ciek od Lisowa o łącznej długości 16,982 km. Razem daje to długość 94,650km.

Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Ziemia Opatowska to jedna z najstarszych części Polski. Miejscowości położone w obrębie dzisiejszego Powiatu Opatowskiego od wieków przejawiały naturalne dążenie ekonomiczne ku silniejszym i zamożniejszym ośrodkom. A takim był od początku Opatów, który uzyskał prawa miejskie od Leszka Czarnego w 1282 roku. Lata świetności Opatowa i Ziemi Opatowskiej to okres 1514 – 1532, kiedy te tereny były własnością kanclerza Krzysztofa Szydłowieckiego. Obszar ten i samo miasto znajdowało się na szlaku handlowym, biegnącym przez Sandomierz an Ruś Halicką, a na jarmarki opatowskie przyjeżdżało wielu zagranicznych kupców. Ponadto Opatów był siedzibą sejmików ziemskich, co wpłynęło na prestiż i dochody miasta, które było drugim co do wielkości ośrodkiem miejskim w ówczesnym województwie sandomierskim. To kanclerz Szydłowiecki dał podwaliny przyszłego Wielkiego Opatowa. Po 1815 roku Opatów najpierw stał się obwodem, a później powiatem. Taki stan istniał do 1866 roku. Ponownie te prawa uzyskał w 1919 roku i utrzymywał do 1975 roku. Od 1 stycznia 1999 roku w wyniku reformy administracyjnej kraju powstał powiat opatowski, a Opatów ponownie uzyskał status powiatu.

Bogata i długa historia Ziemi Opatowskiej powoduje, że na jej terenie znajduje się wiele dóbr kultury. Teren naszego działania to zabytki Opatowa z Kolegiatą i Bramą Warszawską, Podziemia, Zamek Krzyżtopór w Ujeździe (gmina Iwaniska) i zasoby archeologiczne związane z Kulturą Mierzanowicką (gmina Wojciechowice). Z czasów dawnych przetrwało wiele obrzędów, obyczajów zwłaszcza kultury ludowej, które są kultywowane przez Ośrodki Kultury, zespoły ludowe na terenie każdej z gmin wchodzącej w skład LGD Powiatu Opatowskiego.

3/Ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej.

Potencjał demograficzny.

Teren naszego działania zamieszkuje wg danych na 31.12 2006 rok 41.347 osób/20.212 mężczyzn i 21.135 kobiet w tym:

- gmina Opatów	12.647
- gmina Ożarów	11.507

- gmina Iwaniska	7.220
- gmina Tarłów	5.804
- gmina Wojciechowice	4.543

Z tej liczby w wieku przedprodukcyjnym jest 8.466 osób /w tym 4.187 kobiet/, 14.497 w wieku produkcyjnym / w tym 11.903 kobiety/ oraz 7486 osób w wieku poprodukcyjnym/w tym 5.045 kobiet/.

Na 100 mężczyzn przypada 104,6 kobiet , a na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 79 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Liczba ludności naszego obszaru zmniejsza się , a liczby świadczą o zagrażającej starości demograficznej ludności z naszego terenu. Procesowi starzenia towarzyszy spadek liczby zawieranych małżeństw , w 2005 roku zawarto 253 małżeństwa , a w 2006 roku już o 11 mniej. Niekorzystne tendencje występują przy porównaniu napływu i odpływu ludności. Np. w 2006 roku przybyło na nasz teren 474 osoby , ale ubyło aż 644. Identyczne tendencje dotyczą porównań urodzeń i zgonów – w 2006 roku zanotowaliśmy na naszym terenie 357 urodzeń i aż 493 zgony.

W 2006 roku bezrobocie kształtowało się na poziomie 18,6% , a w 2007 -16,8%, a na dzień 31 lipca 2008 roku 14,3%.

Wszystkie dane zostały zaczerpnięte z danych udostępnionych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego.

Infrastruktura społeczna / oświata , kultura , sport , i turystyka , opieka medyczna / była przez lata dziedziną nie doinwestowaną / szczególnie na wsi / i nie dostosowaną w pełni do potrzeb społecznych. W okresie przekształceń systemowych stan jej uległ pogorszeniu , ponieważ część placówek zlikwidowano , wstrzymano lub opóźniono realizację nowych inwestycji i ograniczono wydatki na remonty placówek istniejących.

Na terenie naszego działania istnieje 36 szkół podstawowych ,6 przedszkoli , 4 publiczne szkoły ponad podstawowe / Opatów 2, Ożarów 2/, 8 gimnazjów.

Sieć szkół ponadpodstawowych na terenie naszego działania tworzą:

- **Zespół Szkół Zawodowych w Opatowie** w skład którego wchodzi : Technikum Mechaniczne 5 –letnie ,Technikum Mechaniczne 3 letnie po Zasadniczej Szkole Zawodowej, Liceum Zawodowe o specjalności mechanik samochodowy i sprzedawca, Zasadnicza Szkoła Zawodowa o specjalnościach; mechanik samochodowy, montaż maszyn i urządzeń przemysłowych , ślusarz , spawacz ,krawiec , specjalności wielo zawodowe, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna o specjalności ślusarz.

-**Zespół Szkół w Opatowie** w skład którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące i Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa / oraz Liceum Techniczne o profilu ekonomiczno-administracyjnym/.

- **Zespół Szkół Zawodowych w Ożarowie** w skład którego wchodzi: Technikum Elektroniczne 5 letnie ,Technikum elektryczne 3 letnie po ZSZ ,Liceum Techniczne specjalnościach: elektryczna, ślusarz , spawacz, wielozawodowa.

-**Zespół Szkół Ogólnokształcących** prowadzony przez samorząd Miasta i Gminy Ożarów w skład którego wchodzi : Liceum Ogólnokształcące , Szkoła Podstawowa , Gimnazjum.

Do ewidencji placówek niepublicznych Starosty Powiatowego w Opatowie zostały wpisane następujące typy szkół:

- Policealne Studium Zawodowe dla Dorosłych „OMEGA” w Opatowie,
- Liceum Ekonomiczne „OMEGA” w Opatowie ,
- Zaoczne Technikum Zawodowe dla Dorosłych w Opatowie,
- Zaoczne Liceum dla Dorosłych w Opatowie,
- Zaoczne Technikum Odzieżowe w Opatowie,
- Niepubliczne Policealne Studium Bodyguardów i Detektywów w Opatowie/specjalista ds. ochrony fizycznej , ochrona bezpośrednia , prywatny detektyw/,
- Policealne Studium Zawodowe / specjalności: zarządzanie firmą , rachunkowość i finanse/ oraz
- Policealne Studium Informatyczne /specjalności: komputerowe systemy zarządzania , grafika komputerowa/ wchodzące w skład Profesjonalnej Szkoły Biznesu w Opatowie,
- Technikum Mechaniczne dla Dorosłych w Ożarowie.

Na terenie naszego działania istnieją 2 miejsko gminne ośrodki kultury /Opatów , Ożarów/ oraz 3 gminne ośrodki kultury /Iwaniska , Tarłów , Wojciechowice/.Ośrodki te świadczą usługi edukacyjno-kulturalne społecznościom lokalnym , a przede wszystkim pracują z dziećmi i młodzieżą / zajęcia plastyczne , choreograficzno- wokalne , zespoły ludowe zespoły artystyczne ,dziecięce grupy taneczne , dziecięce grupy wokalne , ogniska plastyczne , teatralne itp./

W budynku Domu Kultury w Opatowie działa „ Radio Opatów „ , które swoim zasięgiem obejmuje cały teren naszego działania.

Amatorski ruch artystyczny reprezentują między innymi:

- 3 orkiestry dęte /Opatów , Ożarów , Iwaniska/,
- Kapela Ożarowska , Kapela Opatowskiego Domu Kultury,
- Ludowy Zespół w Cegielni,

- zespoły muzyczne w Czekarzewicach i Wólce Tarłowskiej,
- Zespół Śpiewaczy „Stodolanki” w Wojciechowicach,
- zespół folklorystyczny Koła Gospodyń Wiejskich „STREFIEN” z Jurkowiec prezentujący typowy folklor Ziemi Opatowskiej,
- Chór ZNP przy MGOK w Ożarowie,
- chór nauczycielski przy Zespole Szkół w Opatowie.

Od 1969 roku działa Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Opatowskiej , które jest współorganizatorem wielu imprez kulturalnych odbywających się w naszym regionie.

Na naszym terenie działa ją następujące kluby sportowe: Opatowski Klub Sportowy , MZKS „ALIT” Ożarów, GKS „ESTER” Wojciechowice, KS Tarłów, GKS Iwaniska.

Działają także uczniowskie kluby sportowe , których na naszym terenie jest trzynaście.

Dane dotyczące szkolnictwa ,kultury ,kultury fizycznej ,turystyki uzyskano z Wydziału Oświaty ,Kultury, Kultury Fizycznej ,Turystyki Starostwa Powiatowego w Opatowie. Są to dane wg. Stanu na 30.06.2008 rok.

Ludność zamieszkała na naszym terenie ma możliwość korzystania z usług medycznych świadczonych przez placówki podstawowej , specjalistycznej i stacjonarnej opieki zdrowotnej. Usługi z zakresu ratownictwa medycznego świadczy Oddział Pomocy Doraźnej.

Podstawową opiekę zdrowotną dla mieszkańców powiatu zapewniają 4 Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej działające na terenie :

- miasta i gminy Opatów,
- miasta i gminy Ożarów,
- gminy Iwaniska,
- gminy Tarłów,

oraz 5 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie:

- gminy Wojciechowice,
- gminy Ożarów,
- gminy Tarłów,
- 2 na terenie miasta Opatów.

Opiekę szpitalną i ambulatoryjną specjalistyczną opiekę zdrowotną oraz w zakresie pomocy doraźnej dla mieszkańców naszego terenu zabezpiecz Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Opatowie.

Świadczenia stacjonarne zapewnia Szpital Powiatowy w Opatowie posiadający cztery oddziały:

- oddział wewnętrzny liczący 36 łóżek,
- oddział chirurgii ogólnej liczący 34 łóżka,
- oddział dziecięcy liczący 25 łóżek,
- oddział położniczo-ginekologiczny liczący 32 łóżka z 25 łóžeczkami dla noworodków.

W szpitalu funkcjonuje także dział Intensywnej Opieki Medycznej z 2 łóžkami.

Zatrudnienie w SPZZOZ w Opatowie na dzień 30 czerwca 2008 roku przedstawia się następująco:

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE grupy zawodowe	Zatrudnienie w etatach
1.	Lekarze medycyny	36,7
2.	Inni z wyższym wykształceniem	5,88
3.	Magiŝtry farmacji	2,81
4.	Personel średni	173,75
	w tym:	
	pielęgniarki	109
	położne	20
	technicy medycni	33,75
	pozostały personel średni	11
5.	Personel niższy	56,5
6.	Personel gospodarczy i obsługi	32,12
7.	Personel techniczny	16
8.	Administracja	28,5
	RAZEM	352,26

Od 1 lipca 1999 roku działa na naszym terenie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Centrum wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej, a w szczególności:

- pomoc rodzinom zastępczym,
- kierowanie do Domów Pomocy Społecznej,
- rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych,
- pomoc osobom bezrobotnym, które w sposób trwały straciły kontakt z gminą na terenie

której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność.

- udzielenie informacji o prawach i uprawnieniach dotyczących pomocy społecznej,
- zapewnienie szkolenia kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- realizacja zadań w zakresie usług opiekuńczych dla kombatantów,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Wymienione powyżej zadania centrum realizuje poprzez :

- Zespół Spraw Społecznych,
- Zespół Usług dla Niepełnosprawnych, Rodzin Zastępczych i Kombatantów,

W każdej gminie działa Ośrodek Pomocy Społecznej.

Na naszym terenie działają:

- 2 domy pomocy społecznej dla osób przewlekle chorych i upośledzonych umysłowo w Czachowie i Sobowie na terenie gminy Ożarów.
- 2 poradnie pedagogiczno-psychologiczne w Opatowie i Ożarowie.

Na rzecz osób niepełnosprawnych i beneficjentów pomocy społecznej działają na terenie naszego działania między innymi: Związek Kombatantów RP i BWP, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Caritas, Światowy Związek Żołnierzy A.K, ZHP, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich przy parafii Św. Marcina w Opatowie. Działają 3 kluby AA (uzależnienie alkoholowe): Opatów, Ożarów, Wojciechowic. Do najpoważniejszych zjawisk wywołujących skutki społeczne w powiecie należą alkoholizm i bezrobocie. Istotnym problemem jest niepełnosprawność. W szczególnie trudnej sytuacji materialnej znajdują się rodziny wielodzietne. W złej sytuacji są osoby niepełnosprawne fizycznie, psychicznie i umysłowo niepobierające stałych bądź zadnych świadczeń pieniężnych.

Uwarunkowania infrastrukturalne.

Cały obszar naszego działania jest zelektryfikowany , pokryty siecią dróg i gazociągów. Większość wsi posiada sieć wodociągową , prowadzone są prace nad kanalizacją , działa kilka oczyszczalni ścieków , inne są w budowie.

Przez nasz teren przebiega sieć **linii energetycznych** napowietrznych o napięciu 400 kV i 110 kV z Elektrowni Połaniec w kierunku Ostrowca Świętokrzyskiego.

Pozostałe linie 110 kV przebiegają w następujących kierunkach:

- Sandomierz – Brzezie - Grójec

- Sandomierz – Wojciechowice – Ostrowiec Św.

- Sandomierz - Ożarów – Ostrowiec Św.

Podstacje i posterunki energetyczne znajdują się w miejscowościach Opatów i Ożarów o napięciu roboczym 110 kV.

Sytuacja w zakresie **drogownictwa** podobnie jak w całym województwie świętokrzyskim jest trudna. Brak autostrad , dróg szybkiego ruchu powoduje nadmierne obciążenie istniejących dróg i mostów , co za tym idzie pogłębiającej się degradacji istniejących połączeń.

Sieć dróg publicznych w naszym regionie tworzą drogi krajowe , wojewódzkie , powiatowe oraz drogi gminne , lokalne i zakładowe.

Zdecydowana większość sieci wymaga podjęcia rozbudowy bądź remontu. 70% dróg powiatowych posiada stan nawierzchni zadowalający, wymagający jednak stałej konserwacji i modernizacji / remonty cząstkowe nawierzchni, wzmocnienie nawierzchni nakładkami bitumicznymi, ścięcie poboczy utrzymanie drożności przepustów i rowów odwadniających/. 30% nawierzchni dróg powiatowych wymaga odbudowy. 20% ogółu dróg stanowią drogi gruntowe, które wymagają kompleksowej odbudowy. Niedostateczny poziom nakładów finansowych pozwala znaczną część środków wykorzystać jedynie na bieżące utrzymanie stanu technicznego dróg.

Ogólną sytuację na drogach należy określić jako nie satysfakcjonującą / spękana nawierzchnia , deformacje profili poprzecznych i podłużnych /.

Poważnym problemem na drogach jest brak odpowiedniego odwodnienia:

- 75% rowów wymaga renowacji lub odtworzenia w całości /zawyżone pobocza utrudniają odprowadzenie opadów atmosferycznych szczególnie w okresie zimowym/,
- 50% przepustów wymaga odbudowy lub modernizacji,
- 25% przepustów wymaga odmulenia.

Założenia rozwoju sieci dróg w naszym terenie mają na celu:

- wyprowadzenie ruchu transportu ciężkiego z Opatowa i Ożarowa,
- dostosowanie sieci dróg powiatowych do wymagań określonych standardów krajowych ,
- stworzenie warunków dla bezpiecznego rozwoju ruchu turystycznego , integracji regionów i terenów wiejskich / sieci ścieżek rowerowych/,
- zwiększenie nośności nawierzchni z dostosowaniem do ruchu transportu ciężkiego.

Teren naszego działania pod względem przewozu osób obsługuje regularna komunikacja autobusowa Przedsiębiorstw a PKS oddziały w Tarnobrzegu i Ostrowcu Św.

Z uwagi na coraz większą liczbę prywatnych samochodów osobowych, a także prywatnych przewoźników, ich rola ulega coraz większej marginalizacji.

Na naszym terenie łączna długość **sieci kolejowej** wynosi 18 km i dotyczy odcinka Skarżysko – Sandomierz na terenach gmin Wojciechowice i Ożarów. W miejscowości Drygulec występują rozjazdy i bocznice, stanowiące głównie obsługę Cementowni Ożarów.

Rozwój **telefonii** idzie w kierunku zwiększenia liczby abonentów telefonii komórkowej oraz zmniejszenia liczby abonentów telefonii przewodowej zarówno w TPSA jak i innych operatorów niezależnych.

Pod względem **zaopatrzenia w wodę** trzy gminy z naszego terenu /Opatów, Ożarów , Wojciechowice / są w 100% zwodociągowane natomiast gmina Iwaniska w 60% zaspokaja potrzeby mieszkańców , dla pozostałych czyli ok.50 km wodociągów jest w trakcie przygotowania i realizacji. Gmina Tarłów posiada 95 km wodociągów , ale daje to możliwość zaopatrzenia w wodę tylko 33% mieszkańców.

Z gmin naszego terenu w całości **zgazyfikowana** jest gmina Wojciechowice , częściowo gmina Opatów i Ożarów, a gminy Tarłów i Iwaniska nie posiadają w ogóle sieci gazowej.

4/Specyfika obszaru

Opatowskie leży na Wyżynie Sandomierskiej. Stanowi ona geologiczne przedłużenie Gór Świętokrzyskich.

Jest to kraina wyżynna , porozcinana przez lewobrzeżne dopływy Wisły: Opatówkę i Koprzywiankę. W mało odpornych na erozję lessach wytworzyły się liczne malownicze wąwozy i parowy. Wraz z łagodnie pofalowanymi wzgórzami stanowią oryginalną cechę krajobrazu.

Zróżnicowanie stopnia wilgotności i nasłonecznienia powoduje występowanie bogatej flory. Spotkać tu można zarówno roślinność siedlisk wilgotnych /bagny zwyczajne, kalina koralowa, pełnik europejski, lilia złoto głów, jak również reliktową, kserotermiczną charakterystyczną dla stepów/wisienka karłowa, ostnica, miłek wiosenny, rojnik /.Swoistą wartość kulturowo – przyrodniczą stanowią w większości już nieczynne kamieniołomy.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej , kulturowej , historyczno- pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzinnych lub obcych, źródła, wodospady, wywietrzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie.

Ogółem w naszym terenie ustanowiono 78 pomników przyrody w tym na terenie :

- gminy Tarłów - 8 pomników przyrody,
- gminy Ożarów -14 pomników przyrody,

- gminy Wojciechowice – 21 pomników przyrody,
- gminy Iwaniska - 19 pomników przyrody,
- gminy Opatów - 16 pomników przyrody.

Do najciekawszych kompleksów parkowych należą: Park Morawskich w Plancie, park w Przepiórowie, kompleks parkowy w Śmiłowie, gm. Ożarów, kompleks parkowy w Wyszmontowie, kompleks parkowy w Bidzinach, Kompleks parkowy w Gierczycach, kompleks parkowy w Mikułowicach, kompleks parkowy w Podolu, kompleks parkowy w Zochcinku.

Ziemia Opatowska ma wiele bezcennych zabytków jak np. Zamek Krzyżtopór w Ujeździe, Kolegiatę Opatowską, zasoby archeologiczne związane z tzw. Kulturą Mierzanowicką, Podziemia Opatowskie i wiele innych.

Te zasoby decydują o tym, że śmiało można stwierdzić, że Opatowskie jest rajem dla turystów, ma duże szanse na rozwój agroturystyki.

Powstać mogą jednocześnie obiekty mające znaczenie dla rozwoju turystyki jak np. hotele, schroniska.

Jest duże pole do popisu dla nowych inicjatyw gospodarczych związanych z turystyką.

Ziemia Opatowska to zagłębie rolnicze, warzywnicze, sadownicze. Ponieważ przemysł przetwórczy w tym zakresie jest słabo rozwinięty za wyjątkiem mleczarstwa jest szansa powstania wielu mikroprzedsiębiorstw, które wykorzystają lokalne zasoby.

Wszystkie te przedsięwzięcia wpłyną na rozwój naszego obszaru, zwiększenie aktywności społecznej, wzrost zatrudnienia.

Rozwój turystyki i agroturystyki stworzy możliwość do przekwalifikowania się części rolników na osoby świadczące usługi.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.

Oceny potencjału wewnętrznego naszej LGD dokonano metodą analizy SWOT, która polega na przeanalizowaniu szans i zagrożeń w kontekście atutów i słabości naszego obszaru działania.

Analizy SWOT dokonano w oparciu o spotkania robocze z Zarządem i Radą Stowarzyszenia, Starostą Opatowskim, burmistrzami i Wójtami gmin z naszego terenu działania.

Uczestnicy tych spotkań starali się identyfikować mocne strony, które mogłyby być atutami dla planowanych zadań w przyszłości oraz słabe strony ograniczające lub hamujące rozwój.

Następnym krokiem było określenie szans na rozwój przy uwzględnieniu istniejących lub potencjalnych zagrożeń. Stało się to punktem wyjścia do zidentyfikowania podstawowych problemów i zagadnień Lokalnej Strategii Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego.

Mocne i słabe strony rozwoju terenu działania LGD Powiatu Opatowskiego.

1) Położenie, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystne położenie geograficzne. 2. Sprzyjające warunki środowiska naturalnego. 3. Atrakcyjność zasobów przyrodniczych. 4. W miarę dobrze rozwinięta sieć komunikacji drogowej, skrzyżowanie dróg krajowych Rzeszów – Warszawa, Lublin – Piotrków Trybunalski i ważniejszych dróg wojewódzkich 5. Duża ilość terenów dostępnych pod inwestycje. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słabe wykorzystanie bliskości położenia szlaków komunikacyjnych. 2. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna i rekreacyjno – sportowa. 3. Słaby rozwój usług dla gospodarstw rolnych lub leśnych, rzemiosła i rękodzieła ludowego 4. Słabo rozwinięte przetwórstwo produktów rolnych leśnych 5. Słaby stan techniczny budynków pełniących funkcję publiczne i społeczno – kulturalne.

2/Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystny układ komunikacyjny. 2. Korzystnie rozwinięta sieć dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. 3. Dobrze rozwinięta komunikacja zbiorowa i transport publiczny. 4. Dobrze rozwinięta sieć telefoniczna. 5. Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa. 6. Dobre warunki zasilania w energię elektryczną. 7. Przebieg linii światłowodowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niezadawalający stan techniczny dróg. 2. Tylko częściowo rozwinięta gospodarka wodno – ściekowa. 3. Mała ilość miejsc parkingowych. 4. Brak chodników dla pieszych na terenach zabudowanych. 5. Brak ścieżek rowerowych. 6. Braki w organizacji systemu zbiórki i wywozu odpadów komunalnych.

3) Kultura, sport i turystyka

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczne i cenne zabytki historyczne (Kolegiata Opatowska, Zamek Krzyżtopór Kultura Mierzanowicka). 2. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych. 3. Istnienie klubów sportowych OKS Opatów, ALIT Ożarów, GKS Wojciechowice, GKS Iwaniska, KS Tarłów. 4. Istnienie zespołów artystycznych i folklorystycznych oraz zespołów młodzieżowych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słabo rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna w niektórych gminach. 2. Brak dobrej promocji obiektów zabytkowych. 3. Niepełna informacja turystyczna oraz słabo rozpowszechniona oferta rekreacyjno – wypoczynkowa dla turystów. 4. Słaby stan techniczny i zaniedbanie lokalnych pomników historii, miejsc pamięci, obiektów sakralnych. 5. Zaniedbania na odcinku kultywowania tradycji lokalnych. 6. Słabo rozwinięta baza noclegowa.

4) Gospodarka mieszkaniowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża dostępność terenów pod budownictwo mieszkaniowe i inwestycje turystyczne. 2. Rozwój lokalnego budownictwa zwłaszcza w Ożarowie i Opatowie. 1. Teren o niskim potencjalnym zagrożeniu klęskami żywiołowymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych. 2. Zbyt mała ilość mieszkań socjalnych, komunalnych i środków na modernizację istniejących budynków. 3. Odpływ fachowej siły roboczej za granicę.

5) Wykształcenie, edukacja i potencjał ludzki.

MOCE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bliska odległość od ośrodków akademickich (Opatów, Ostrowiec Świętokrzyski, Sandomierz, Kielce). 2. Wystarczająca ilość szkół średnich. 3. Wystarczająca baza oświatowa – nauczanie w stopniu podstawowym i gimnazjalnym. 4. Stosunkowo dobre wyposażenie w mechanizm infrastruktury społecznej (oświata, kultura, służba zdrowia). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słaba aktywność społeczna. 2. Niskie kwalifikacje mieszkańców, brak informacji o możliwości przekwalifikowania. 3. Brak sprawnego systemu edukacji pozaszkolnej. 4. Braki w bazie przedszkolnej.

6) Rozwój gospodarczy

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duży potencjał ludzki w wieku produkcyjnym wymagający właściwego przygotowania i motywacji. 2. Atrakcyjne położenie geograficzne (bliskość Gór Świętokrzyskich, Dolina Wisły). 3. Uwarunkowania geograficzno – przyrodnicze powodujące że istnieją możliwości do rozwoju przedsiębiorstw ukierunkowanych na turystykę, rekreację i wypoczynek oraz rozwój agroturystyki. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca ilość wydzielonych terenów pod działalność usługową, produkcyjną, turystyczną dla potencjalnych inwestorów. 2. Brak grup producenckich stowarzyszających rolników 3. Niedostatecznie rozwinięty sektor produkcji artykułów rolnych i spożywczych. 4. Brak ośrodka promującego walory turystyczno wypoczynkowe naszego terenu działania.

Szanse i zagrożenia rozwoju terenu działania LGD Powiatu Opatowskiego

a. Położenie, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja potencjału turystycznego i zasobów naturalnych terenu. 2. Większe wykorzystanie bliskości położenia szlaków komunikacyjnych. 3. Wykorzystanie potencjału, jaki stwarza sezonowy wzrost ruchu turystycznego w regionie Gór Świętokrzyskich. 4. Lepsze zagospodarowanie terenów położonych w rejonie zbiorników wodnych i rzek. 5. Zwiększenie atrakcyjności terenów pod inwestycje zwłaszcza na obszarach wiejskich. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca sieć dróg lokalnych. 2. Częściowa degradacja środowiska naturalnego. 3. Zbyt duże rozdrobnienie rolnictwa.

b. Infrastruktura drogowa i komunikacja

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja dróg wojewódzkich i powiatowych. 2. Budowa sieci regionalnych i lokalnych ścieżek rowerowych zwłaszcza w obrębie tzw. „Bursztynowego Szlaku”. 3. Budowa sieci gazowniczej zwłaszcza w gminach Tarłów i Iwaniska. 4. Kompleksowe uzbrojenie terenów 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsza degradacja istniejącej infrastruktury drogowej. 2. Degradacja infrastruktury technicznej. 3. Funkcjonowanie energochłonnych i przestarzałych technologicznie systemów ciepłowniczych. 4. Brak termomodernizacji

<p>inwestycyjnych na obszarach gmin.</p> <p>5. Modernizacja istniejącego systemu zbiórki odpadów stałych.</p> <p>6. Pełen dostęp do Internetu oraz poprawa informacji o ofercie turystycznej.</p> <p>7. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.</p>	<p>budynków.</p> <p>5. Ograniczona ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu modernizacji i rozbudowy infrastruktury.</p>
---	---

c. Kultura, sport i turystyka.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Przyciągnięcie większej liczby turystów zwiedzających i wypoczywających na naszym terenie.</p> <p>2. Stworzenie aktywnych form wypoczynku w oparciu o lasy, zbiorniki wodne i rzeki.</p> <p>3. Wykorzystanie zasobów do rozwoju turystyki.</p> <p>4. Większe wykorzystanie potencjału kulturalno – artystycznego społeczności lokalnej.</p> <p>5. Organizacja różnorodnych imprez o zasięgu lokalnym.</p> <p>6. Budowa i modernizacja obiektów sportowych, szlaków wodnych i turystycznych, ścieżek rowerowych, boisk na terenach wiejskich.</p> <p>7. Doposażenie w sprzęt sportowy szkolnych klubów sportowych.</p>	<p>1. Malejące zainteresowanie i zaangażowanie się społeczeństwa możliwościami aktywnego wypoczynku.</p> <p>2. Dewastacja sprzętu i urządzeń rekreacyjno – sportowych oddanych do powszechnego użytkowania.</p> <p>3. Niewystarczająca aktywność instytucji kultury.</p> <p>4. Słaba współpraca między instytucjami kulturalnymi.</p> <p>5. Ograniczenie nakładów na edukację w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży.</p> <p>6. Brak w niektórych rejonach naszego działania dobrze rozwiniętej infrastruktury sportowej.</p>

d) Gospodarka mieszkaniowa

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Zabezpieczenie nowych terenów pod budownictwo jednorodzinne.</p> <p>2. Możliwość powstania Towarzystwa Budownictwa Społecznego – szansa na rozwój budownictwa mieszkaniowego.</p> <p>3. Rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców o niskich dochodach.</p> <p>4. Infrastruktura zachęcająca do osiedlania się.</p>	<p>1. Ubożenie społeczeństwa (stagnacja, frustracja).</p> <p>2. Brak stabilnej polityki państwa (podatki, prawo).</p> <p>3. Wysokie koszty produkcji rolnej wpływające na nierentowność gospodarstw rolnych.</p> <p>4. Brak efektywnego i bezpiecznego systemu pożyczkowo – kredytowego – drogie kredyty, trudny dostęp do kredytów preferencyjnych na rozwój budownictwa mieszkaniowego.</p>

e) Wykształcenie i edukacja, polityka społeczna.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa sytuacji osób, młodzieży i kobiet długotrwale bezrobotnych na rynku pracy dzięki aktywnym formom wspierania tego rynku. 2. Wzmocnienie polityki równych szans na rynku pracy oraz rozwój społeczeństwa informatycznego. 3. Poprawa funkcjonowania placówek służby zdrowia. 4. Rozwój szkolnictwa zawodowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Malejąca liczba dzieci w wieku szkolnym. 2. Brak sprawnego systemu aktywizacji osób bezrobotnych. 3. Migracja młodych, wykształconych do silniejszych gospodarczo regionów Polski i krajów UE.

f) Rozwój gospodarczy

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie zaplecza gospodarczego w oparciu o lokalne produkty rolne i lokalne surowce. 2. Rozwój przemysłu rolno – produkcyjnego wraz z usługami towarzyszącymi. 3. Rozwój hotelarstwa i usług turystycznych. 4. Wyspecjalizowanie się części gospodarstw rolnych w produkcji ekologicznej żywności. 5. Przekształcenie się części gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne oraz świadczące innego rodzaju usługi dla rolnictwa i leśnictwa. 6. Wykorzystanie położenia geograficznego i szlaków komunikacyjnych szansą na rozwój gospodarczy regionu. 7. Obecność zabytków kultury, cennych przyrodniczo terenów, pomników przyrody, stwarza możliwość rozwoju turystyki i wypoczynku. 8. Duże możliwości rozwoju różnych form wypoczynku na bazie połączenia potencjału gospodarstw rolnych, walorów przyrodniczych i kulturowych. 9. Uruchomienie programów pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz na rozwój terenów wiejskich daje szansę poprawy bytu mieszkańców gminy. 10. Bogata oferta agroturystyczna (baza noclegowa i gastronomiczna) sprzyjająca turystyce zbiorowej. 11. Wzrost zainteresowania potencjalnych inwestorów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marginalizacja ekonomicznej roli producentów żywności będących dominującą sferą działalności gospodarczej w gminie. 2. Ubożenie społeczeństwa i brak kapitału, jako poważne zagrożenie dla wszystkich działów gospodarki – w szczególności usług i rolnictwa. 3. Słaba infrastruktura wodno – kanalizacyjna barierą w rozwoju przedsiębiorczości. 4. Wzrost bezrobocia, brak sprawnego systemu aktywizacji osób bezrobotnych. 5. Mała liczba inwestycji tworzących nowe miejsca pracy. 6. Zbyt duże rozdrobnienie rolnictwa. 7. Niechęć producentów rolnych do samoorganizowania się nie będzie sprzyjać umacnianiu ich pozycji na rynku, a wręcz będzie poważną barierą w dalszym rozwoju. Może też prowadzić do bankructwa małych gospodarstw. 8. Zaniedbania w obiektach turystycznych nie sprzyjają w pozyskiwaniu i zachęcaniu do pobytu na terenie powiatu. 9. Brak wsparcia zewnętrznego nie sprzyja rozwojowi agroturystyki.

Wnioski wynikające z analizy SWOT

Wnioski dotyczące unikania zagrożeń powinny koncentrować się na:

- Zainteresowaniu samorządów przekazywaniem większej ilości środków finansowych na realizację przedsięwzięć z zakresu odnowy wsi i małych projektów;
- Wyeliminowaniu i ograniczeniu dewastacji sprzętu i urządzeń rekreacyjno – sportowych;
- Rozszerzeniu współpracy i podniesieniu aktywności instytucji kultury;
- Dążeniu do rozwoju infrastruktury sportowej w niektórych regionach naszego działania;
- Podejmowaniu działań mających na celu ograniczenie migracji młodych, wykształconych do silniejszych gospodarczo regionów Polski i krajów UE;
- Eliminowaniu zaniedbań w obiektach turystycznych.

Szanse jakie stwarza nasz teren działania powinny być wykorzystane następująco:

- Zwiększyć winna się promocja potencjału turystycznego i zasobów naturalnych terenu;
- Powinno nastąpić większe wykorzystanie bliskości położenia szlaków komunikacyjnych;
- Konieczne jest wykorzystanie potencjału jaki stwarza sezonowy wzrost ruchu turystycznego w rejonie Gór Świętokrzyskich i Sandomierza;
- Lepiej winny być zagospodarowane tereny położone w rejonie zbiorników wodnych i rzek;
- Powinno wzrosnąć zainteresowanie budową sieci regionalnych i lokalnych ścieżek rowerowych zwłaszcza w obrębie tzw. „Bursztynowego Szlaku”;
- Powinno dążyć się do pełnego dostępu do Internetu oraz poprawy informacji o ofercie turystycznej;
- Powinno dążyć się do wykorzystania zasobów do rozwoju turystyki i agroturystyki;
- Powinno wykorzystać się zapotrzebowanie i organizować imprezy o zasięgu lokalnym;
- Powinno wykorzystać się potencjał kulturalno – artystyczny społeczności lokalnej;

- Powinno się budować i modernizować obiekty sportowe, szlaki wodne i turystyczne, ścieżki rowerowe i boiska na terenach wiejskich;
- Powinno dążyć się do stworzenia zaplecza gospodarczego w oparciu o lokalne produkty rolne i lokalne surowce, rozwoju usług turystycznych, przekształcenia się części gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne oraz świadczące innego rodzaju usługi dla rolnictwa i leśnictwa.

Wzmocnienie słabych stron terenu naszego działania polegać będzie na:

- Lepszym wykorzystaniu bliskości położenia szlaków komunikacyjnych;
- Poprawy stanu technicznego budynków pełniących funkcje publiczne i społeczno – kulturalne;
- Rozwoju bazy sportowo – rekreacyjnej w niektórych gminach;
- Odnowie lokalnych pomników historii, miejsc pamięci, obiektów sakralnych;
- Likwidacji zaniedbań na odcinku kultywowania tradycji lokalnych;
- Stworzeniu pełnej informacji turystycznej oraz oferty rekreacyjno – wypoczynkowej dla turystów;
- Propagowanie rozwoju usług dla gospodarstw rolnych i leśnych, wyrobów i usług budowlanych, przetwórstwa produktów rolnych, usług rachunkowości, doradztwa, usług informatycznych.

Oparcie na mocnych stronach terenu naszego działania powinno polegać na:

- Wykorzystaniu sprzyjających warunków środowiska naturalnego;
- Wykorzystaniu atrakcyjności zasobów przyrodniczych;
- Wykorzystaniu faktu istnienia cennych zabytków historycznych;
- Organizowaniu cyklicznych imprez kulturalnych;
- Rozwoju kultury w oparciu o istniejące zespoły artystyczne;
- Popieraniu rozwoju sportu i kultury fizycznej na bazie istniejących klubów sportowych (także SKS-ów);
- Remontcie istniejących świetlic wiejskich, zakupie wyposażenia;
- Reaktywacji i tworzeniu zespołów folklorystycznych;

- Powstaniu gospodarstw agroturystycznych;
- Budowie bazy noclegowej i gastronomicznej;
- Prowadzeniu nowych rodzajów działalności.

Z uwagi na to, że LGD chce w sposób jak najbardziej racjonalny wykorzystać dostępne środki, dodatkowo premiowane będą projekty – operacje, które są komplementarne (uzupełniające) do realizowanych na obszarze objętym LSR.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych w ramach, których będą realizowane operacje.

Wizja Lokalnej Strategii Rozwoju:

Wzrost jakości życia społeczności zamieszkującej obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych i historycznych regionu.

Powyższa wizja zostanie osiągnięta poprzez **cele ogólne:**

I - podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

Do realizacji tego celu ustalono następujące cele szczegółowe:

- Rozwój promocji potencjału turystycznego naszego terenu działania, informacji w tym zakresie;
- Zagospodarowanie terenów położonych w rejonie zbiorników wodnych i rzek;
- Budowa regionalnych i lokalnych ścieżek rowerowych;
- Powstanie bazy hotelowej i gastronomicznej;
- Powstanie gospodarstw agroturystycznych.

Przedsięwzięcia do realizacji tych celów będą następujące:

- Powstanie nowego Centrum Informacji Turystycznej (do 2015r.) zajmującego się także promocją potencjału turystycznego – wskaźnik produktu;

Zatrudnienie osoby w tym Centrum – wskaźnik rezultatu;

Promocja regionu – wskaźnik oddziaływania;

- Budowa ścieżek rowerowych zwłaszcza w obrębie tzw. „Bursztynowego Szlaku” (do 2015 r. min. 5 km) – wskaźnik produktu;

Wybudowanie min. 5 km. trasy rowerowej – wskaźnik rezultatu

Więcej odwiedzających turystów – wskaźnik oddziaływania;

- Budowa obiektu hotelowego i restauracji, powstanie miejsc noclegowych (do 2015r.) – wskaźnik produktu;

Powstanie około 15 nowych miejsc noclegowy – wskaźnik rezultatu;

Więcej odwiedzających turystów – wskaźnik oddziaływania;

II-rozwoj przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców.

Do realizacji tego celu ustalono natępujące cele szczegółowe:

- Rozwój usług dla gospodarstw rolnych i leśnych;
- Rozwój produkcji wyrobów i usług budowlanych;
- Rozwój przetwórstwa produktów rolnych;
- Rozwój usług rachunkowości, doradztwa i usług informatycznych.

Przedsięwzięcia do realizacji tych celów będą następujące:

- Ogłoszenie 1 konkursu – naboru wniosków na powstanie i rozwój mikroprzedsiębiorstw – Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw – wskaźnik produktu;

Powstanie minimum 1 przedsiębiorstwa (do 2015) – wskaźnik rezultatu;

Powstanie minimum 2 miejsc pracy (do 2015) – wskaźnik oddziaływania;

- Ogłoszenie 1 konkursu – naboru wniosków na rozwój usług, w tym dla ludności – Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;

Powstanie minimum 1 przedsiębiorstwa (do 2015r.) – wskaźnik rezultatu;

Powstanie minimum 2 miejsc pracy (do 2015) – wskaźnik oddziaływania;

III- podniesienie aktywności społecznej mieszkańców.

Do realizacji tego celu ustalono następujące cele szczegółowe:

- Organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych;
- Wykorzystanie potencjału kulturalno – artystycznego społeczności lokalnej;

- Budowa i modernizacja obiektów sportowych, szlaków wodnych i turystycznych, boisk na terenach wiejskich;
- Remont świetlic wiejskich, zakup wyposażenia;
- Reaktywacja, tworzenie zespołów folklorystycznych, zakup strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla zespołów artystycznych.

Przedsięwzięcia do realizacji tych celów będą następujące:

- Organizacja cyklicznych imprez (do 2015r.) „Przyjazne lato” we wszystkich gminach z terenu działania LGD – wskaźnik produktu;
Zaangażowanie min. 15 osób w przygotowanie imprez;
Integracja społeczeństwa – wskaźnik oddziaływania;
- Budowa – modernizacja 1 boiska sportowego z terenu działania LGD (do 2015r.) – wskaźnik produktu;
Zorganizowanie min 2 meczy o zasięgu międzygminnym – wskaźnik rezultatu;
Integracja społeczeństwa – wskaźnik oddziaływania;
- Remont min. 3 świetlic wiejskich w sołectwach z terenu działania LGD (do 2015r.), zakup wyposażenia – wskaźnik produktu;
Zorganizowanie w tej świetlicy min. 2 imprez tematycznych – wskaźnik rezultatu;
Integracja społeczeństwa – wskaźnik oddziaływania;

5/ Określenie misji Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego.

Misja Lokalnej Grupy Działania jest zgodna z misją określoną w Strategii Rozwoju Powiatu Opatowskiego, strategii rozwoju gmin; Opatów, Ożarów, Wojciechowice, Iwaniska i Tarłów. Misja ta została także zatwierdzona na Walnym Zebraniu Lokalnej Grupy Działania.

TEREN LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA POWIATU OPATOWSKIEGO JEST OBSZAREM, NA KTÓRYM WYKORZYSTUJE SIĘ NIEPRZECIĘTNE WALORY PRZYRODNICZO – KULTUROWE ORAZ POTENCJALNE MOŻLIWOŚCI W MYŚL ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO NA RZECZ:

PODNIESIENIA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ REGIONU

TWORZENIA I ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

PODNIESIENIA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW

ROZWÓJ TURYSTYKI I AGROTURYSTYKI

JAKO WIODĄCYCH DZIEDZIN ŻYCIA GOSPODARCZEGO DLA PODNIESIENIA STANDARDÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ SPRAWNEGO FUNKCJONOWANIA ADMINISTRACJI NA TERENIE NASZEGO DZIAŁANIA Z ZACHOWANIEM RÓWNOWAGI PRZYRODNICZEJ I TRWAŁOŚCI PODSTAWOWYCH PROCESÓW PRZYRODNICZYCH

W myśl zasady zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego działania te powinny odbywać się przy zachowaniu tradycyjnych form zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony i poszanowania walorów środowiskowych i doprowadzić do realizacji wizji oraz celów nakreślonych w pkt.4 niniejszej strategii.

6/Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami Lokalnej Strategii Rozwoju.

Teren objęty Lokalną Strategią Rozwoju cechuje wysoki stopień spójności, którą należy rozpatrywać w odniesieniu do kryteriów takich jak:

1.Spójność administracyjna – cały obszar objęty LSR leży w granicach

pięciu gmin : Opatów, Ożarów, Wojciechowice, Iwaniska ,Tarłów będących częścią powiatu opatowskiego.

2.Spójność geograficzna – cały obszar objęty LSR należy do obszaru

Sandomierskiego Gór Świętokrzyskich , zwanego Wyzyną Opatowską. Obszar ten cechuje spójność cech geograficznych, z których najbardziej uwidacznia się ukształtowanie terenu –łagodnie pofałdowanych wzgórzach lessowych.

3.Spójność kulturowa - jedność kulturowa przejawia się między innymi tradycjami, zwyczajami i obrzędami lokalnej społeczności. Ważnym elementem spójności kulturowej jest dorobek historyczny oparty na tradycjach Opatowa jako ośrodka o dużym znaczeniu we wcześniejszych okresach.

4.Spójność turystyczna – jednolitość walorów turystycznych uwarunkowanych cechami geograficznymi i przyrodniczymi decyduje o spójności walorów turystycznych obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju.

5.Spójność demograficzna – ludność gminy w poszczególnych miejscowościach cechuje podobna struktura wieku, wykształcenia i płci. Na obszarze objętym LSR od wielu lat utrzymuje się ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji .

Po dokonaniu diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy uwarunkowań przyrodniczych, środowiskowych, kulturowych i historycznych obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju można stwierdzić, że wszystkie tereny zarówno wiejskie jak i miejskie z terenu Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego cechuje wysoki stopień spójności.

Specyfika obszaru jest ściśle powiązana z celami stawianymi w LSR. Dla przypomnienia podstawowe cele, które są zawarte w LSR to: podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez rozwój bazy turystycznej i agroturystycznej, rozszerzenie oferty turystycznej w miejscach zabytkowych. Kolejnym celem jest rozwój przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez tworzenie mikroprzedsiębiorstw, rozwój usług dla ludności w oparciu o surowce lokalne, powstawaniu innych zatrudniających do 10 osób przedsiębiorstw. Kolejnym celem zawartym w LSR jest podniesienie aktywności społecznej mieszkańców, ma to odzwierciedlenie w czynnym uczestniczeniu przy remoncie i wyposażaniu świetlic wiejskich, zakupie i nasadzeniu tradycyjnej roślinności, organizowaniu imprez rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych, rozwoju lokalnej twórczości, organizowaniu zespołów artystycznych i folklorystycznych.

Opatowszczyzna to teren bogaty historycznie z wieloma zabytkami, teren ludzi pracowitych, o wysokiej kulturze rolnej, teren ludzi ambitnych, chcących podnosić swoje standardy życia oraz standardy sprawnego funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

Zintegrowane podejście dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR dotyczy związków między podmiotami z różnych sektorów / publicznego, społecznego i gospodarczego / przy realizacji różnych przedsięwzięć, np. rozwijanie aktywności społeczności lokalnej, w tym przez : promocję lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturowego, historycznego lub przyrodniczego. Będą to np. obiekty wyremontowane przy udziale samorządów, właściciela kawiarenki wiejskiej i lokalu wielofunkcyjnego /wesela, przyjęcia okolicznościowe/, a także zespołów ludowych, członków straży pożarnej.

W planach są np. przedsięwzięcia wykorzystujące walory turystyczne regionu gdzie udział brać będzie gmina, rolnicy podejmujący działalność agroturystyczną oraz sektor gospodarczy z usługami gastronomicznymi i ewentualnie hotelarskimi Takie zadania będą realizowane przy wykorzystaniu Alorowi turystycznych Opatowa, Zamku Krzyżtopór w Ujeździe, zasobów archeologicznych związanych z tzw. Kulturą Mierzanowicką .

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

W ramach Lokalnej Strategii Rozwoju uwzględniono przedsięwzięcia gdzie znajdą zastosowanie pomysły i rozwiązania mające nowatorski charakter na danym terenie.

Planuje się także nowatorskie wykorzystanie zasobów lokalnych.

W zakresie różnicowania w kierunku działalności nierolniczej planuje się rozwój nowych rodzajów usług i być może produkcji.

Innowacyjne podejście do tych przedsięwzięć zaowocuje nowymi sposobami zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju.

Opisane powyżej podejście innowacyjne jest zgodne ze stanowiskiem Unii Europejskiej, pozwoli na nowe rozwiązania problemów wsi, których inne środki interwencyjne stosowane przez państwo nie były w stanie rozwiązać w sposób zadowalający i trwały.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR, kryteriów, na podstawie, których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów.

- a) Procedury zgodności operacji z LSR.

Procedury zgodności operacji z LSR zostały określone w Uchwale Rady LGD Opatów Nr II/2009 z dnia 05. 01. 2009 w sprawie przyjęcia Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru jej brzmienie jest następujące:

Uchwała Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego nr II/2009 z dnia 5 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru

Na podstawie § 16 pkt. 4 Statutu Stowarzyszenia, Rada Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego przyjmuje Procedurę oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru w następującym brzmieniu:

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w niniejszej uchwale oznaczają:

Stowarzyszenie – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia,

Procedura – Procedura wyboru operacji przez LGD przyjęta Uchwałą Rady nr II/2009 z dn. 5 stycznia 2009 r. w sprawie Przyjęcia procedury wyboru operacji,

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

§ 2

6. Członkowie Rady przystępujący do procedury zobowiązani są złożyć na ręce Przewodniczącego oświadczenie o bezstronności w podejmowaniu decyzji, którego wzór stanowi *Załącznik nr 1* do niniejszej uchwały.
7. Przewodniczący oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa na ręce Prezesa Zarządu.
8. Na podstawie złożonych oświadczeń przygotowywana jest lista biorących udział w głosowaniu przy podejmowaniu decyzji o dofinansowaniu poszczególnych operacji.
9. Przy nazwisku członka Rady, który nie pozostaje bezstronny w podjęciu decyzji, na liście, o której jest mowa w ust. 4, wpisuje się: wykluczony z głosowania.
10. Członkowie Rady, którzy pozostają bezstronni, podpisują się na liście, o której jest mowa w ust. 3.
11. Lista biorących udział w głosowaniu, przygotowana w sposób określony w ust. 4 i 5 stanowi załącznik do uchwały o wykluczeniu z głosowania, której wzór stanowi *Załącznik nr 3* do niniejszej uchwały.

§ 3

1. Przed przystąpieniem do oceny Dyrektor Biura zleca ekspertowi zewnętrznemu albo pracownikowi Biura przygotowanie streszczenia operacji – karty operacji dla każdego z rozpatrywanych wniosków, którego wzór został określony w *Załączniku nr 4* do niniejszej uchwały.
2. Karty, o których jest mowa w ust. 1, przekazywane są Radzie na pierwszym spotkaniu prowadzonym w ramach prowadzonej Procedury.
3. Członkowie Rady mają prawo do wglądu w biurze Stowarzyszenia do każdego złożonego wniosku od pierwszego dnia Posiedzenia, na którym są rozpatrywane do dnia przekazanie pełnej dokumentacji Instytucji wdrażającej.

§ 4

1. Przewodniczący Rady, na pierwszym spotkaniu, wskazuje, członków Rady, którzy podczas posiedzenia Rady będą referować poszczególne wnioski
2. Członkowie Rady wybrani do referowania poszczególnych wniosków przygotowują streszczenia operacji zgodne ze wzorem określonym w *Załączniku nr 4* do niniejszej uchwały.
3. Członkowie Rady, o których mowa w ust. 1, muszą pozostawać bezstronni wobec wniosków, których zreferowanie pozostanie im powierzone.

§ 5

1. Poszczególne wnioski rozpatrywane są w oddzielnych dyskusjach.

§ 6

1. Po zamknięciu dyskusji Rada przechodzi do głosowania nad zgodnością operacji z LSR.
2. Na podstawie wyników głosowania, o którym mowa w ust. 1, tworzona jest lista operacji niezgodnych z LSR, tj. niewybranych do finansowania, którą Rada zatwierdza podejmując Uchwałę, której wzór stanowi *Załącznik nr 6* do niniejszej uchwały.
3. Projekty uznane w głosowaniu, o którym mowa w ust. 1, za zgodne z LSR poddawane są ocenie według lokalnych kryteriów wyboru operacji.
4. Na podstawie oceny, o której jest mowa w ust. 3, tworzona jest lista operacji wybranych, którą Rada zatwierdza uchwałą, której wzór stanowi *Załącznik nr 8* do niniejszej uchwały.
5. Ocena zgodności operacji z LSR oraz ocena wniosku według lokalnych kryteriów wyboru operacji dokonywana jest:
  - na podstawie kart ocen, których wzory stanowią odpowiednio *Załączniki nr 9 i 10* do niniejszej uchwały,
  - zgodnie z przyjętymi kryteriami, które zostały określone w *Załączniku nr 11 - 15* do niniejszej uchwały.
6. Za ocenę według kryteriów wyboru operacji przyjmuje się średnią liczbę punktów otrzymanych z oceny przeprowadzonej przez członków Rady biorących udział w głosowaniu.

§ 7

1. Kryteria wyboru operacji, o których mowa w § 6 ust. 3 mogą zostać zmienione uchwałą Rady Programowej na pisemny wniosek Dyrektora Biura.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 winien zawierać propozycję zmian wraz z pisemnym uzasadnieniem.

§ 8

Na potrzeby Procedury wprowadza się wzory formularzy i pism stanowiące załączniki do niniejszej uchwały:

Załącznik nr 1 – Oświadczenie o bezstronności.

Załącznik nr 2 – Uchwała o wykluczeniu z głosowania.

Załącznik nr 3 - Lista członków Rady LGD Powiatu Opatowskiego biorących udział w głosowaniu dotyczących wyboru operacji w ramach konkursu

Załącznik nr 4 – Wzór streszczenia wniosku o dofinansowanie operacji – karty operacji.

Załącznik nr 6 – Lista wniosków o dofinansowanie operacji w ramach LSR LGD Powiatu Opatowskiego, które zostały niewybrane do sfinansowania

Załącznik nr 8 – Lista wniosków o dofinansowanie operacji w ramach LSR LGD Powiatu Opatowskiego zostały wybrane do sfinansowania.

Załącznik nr 9 – Karta oceny zgodności operacji z LSR.

Załącznik nr 10 – Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów.

- Załącznik nr 11 – Kryteria oceny zgodności z LSR.
 Załącznik nr 12 – Lokalne kryteria wyboru operacji.
 Załącznik nr 13 – Lokalne kryteria wyboru operacji dla Działania: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.
 Załącznik nr 14 – Lokalne kryteria wyboru operacji dla Działania: Odnowa i rozwój wsi.
 Załącznik nr 15 – Lokalne kryteria wyboru operacji dla Działania: Wdrażanie lokalnych Strategii Rozwoju – małe projekty.
 Załącznik nr 16 – Schemat graficzny procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.
 Załącznik nr 17 – Tabela przedstawienie procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.

Załącznik Nr.1

Nr konkursu:.....

.....
 miejsce, dnia

OŚWIADCZENIE O BEZSTRONNOŚCI

Ja niżej podpisany/a .....
 (imię i nazwisko)

zamieszkały/a .....
 (adres zamieszkania)

legitymujący/a się dowodem osobistym seria.....
 numer.....

wydanym przez .....
 oświadczam, że:

- 1) znam zasady bezstronności oceny operacji określone w § .... Uchwały Rady ..... nr .../2008 z dnia (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady
- 2) z uwagi na brak bezstronności, nie mogę brać udziału w ocenie następujących operacji:
  - .....
  - .....
- 3) w przypadku wniosków o dofinansowanie operacji podanych na liście poniżej moja ocena zostanie podjęta zgodnie z obowiązującą zasadą bezstronności:

- a) Lista wniosków przeznaczonych do rozpatrzenia w ramach konkursu (*nr konkursu*) (numer wniosku) złożonego przez (*pełna nazwa wnioskodawcy*),¹
- b) (*numer wniosku*) złożonego przez (*pełna nazwa wnioskodawcy*).¹

.....

1. Należy wykreślić pozycję, w przypadku gdy zachodzi choć jedna okoliczność wymieniona w § 7 ust. 3 Uchwały Rady nr 1/2009 z dn. 5 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Pracy Rady.

**Uchwała Rady
Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego
nr (kolejny nr uchwały w roku kalendarzowym)/rok
z dnia .....**

w sprawie wykluczenia z głosowania w sprawie wyboru operacji w ramach konkursu (nr konkursu) członków Rady niepozostających bezstronnymi w swej ocenie

Na podstawie § 16 pkt. 4 Statutu Stowarzyszenia oraz § 2 Uchwały Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego nr 1/2009 z dn. 5 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Pracy Rady uchwała się co następuje:

§ 1

Z głosowań w sprawie oceny poszczególnych wniosków wyklucza się osoby wskazane w Załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.

§ 3

Wykonanie Uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady.

.....
*Imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady*

Lista członków Rady
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego
biorących udział w głosowaniu dotyczącym wyboru operacji w ramach
konkursu (*nr konkursu*)

Imię i Nazwisko	Nr wniosku	Nr wniosku	Nr wniosku
	Podpis biorącego udział w głosowaniu lub w przypadku osoby wykluczonej wpis „wykluczony z głosowania”	Podpis biorącego udział w głosowaniu lub w przypadku osoby wykluczonej wpis „wykluczony z głosowania”	Podpis biorącego udział w głosowaniu lub w przypadku osoby wykluczonej wpis „wykluczony z głosowania”

.....
Imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady

**Streszczenie wniosku o dofinansowanie operacji
KARTA OPERACJI**

I Identyfikacja wniosku i wnioskodawcy

a) Nr konkursu: .....

b) Nr wniosku: .....

Tytuł wniosku: .....

Nazwa (imię i nazwisko) wnioskodawcy: .....

Adres wnioskodawcy: .....

II Charakterystyka projektu

1. Cel projektu: .....

2. Czy cel projektu odpowiada na cele ogólne i szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju?

(Proszę napisać i uzasadnić na jakie cele LSR odpowiada wniosek)

.....
.....

3. Czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w Lokalnej Strategii Rozwoju?

(Proszę napisać i uzasadnić z jakimi przedsięwzięciami LSR zgodna jest oceniana operacja)

.....
.....

4. Jak projekt odpowiada na kryteria wyboru projektu

(Proszę napisać i uzasadnić jakie kryteria wyboru projektu spełnia wniosek)

a) Nazwa kryterium wyboru projektu

.....
.....

b) Nazwa kryterium wyboru projektu

.....
.....

c) Nazwa kryterium wyboru projektu

.....
.....

.....
imię i nazwisko
oraz podpis sporządzającego streszczenie

**Lista wniosków o dofinansowanie operacji
w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD
Powiatu Opatowskiego
w ramach Działania (nazwa działania,
które na Posiedzeniu Rady Programowej odbyłym w dniach (dd.mm.rr – dd.mm.rr)
zostały niewybrane do sfinansowania**

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł projektu	Nr wniosku

oraz podpis Przewodniczącego Rady

.....
Imię i nazwisko

**Lista wniosków o dofinansowanie operacji
w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Powiatu Opatowskiego
w ramach Działania (*nazwa działania*),
które na Posiedzeniu Rady odbyłym w dniach (*dd.mm.rr – dd.mm.rr*)
zostały wybrane do sfinansowania**

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł projektu	Nr wniosku	Uzyskane punkty
Operacje wymienione poniżej znajdują się poniżej limitu dostępnych środków				

.....
Imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady

Miejsce na pieczęć	KARTA OCENY zgodności projektu z LSR	KO nr 1
		Wersja: 1.1
		Strona 1 z 1
Nr konkursu		
Termin rozpatrywania wniosku		
Imię i nazwisko oceniającego		
Nr wniosku		
Wnioskodawca		
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 3. Odnowa i rozwój wsi 4. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty	
1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?		
Cel Ogólny I: Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.		
☐ Uzasadnienie:		
Cel Ogólny II: Rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.		
☐ Uzasadnienie:		
Cel Ogólny III: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców		
☐ Uzasadnienie.....		
2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?		
Cel szczegółowy I.1:		
☐ Uzasadnienie:		
Cel szczegółowy II.1:		
☐ Uzasadnienie:		
Cel szczegółowy II.2:		
☐ Uzasadnienie:		
3. Czy realizacja operacji jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w LSR?		
Przedsięwzięcie I:		
☐ Uzasadnienie:		
Przedsięwzięcie II:		
☐ Uzasadnienie:		

Miejsce na pieczęć	KARTA OCENY operacji według lokalnych kryteriów dla Działania:		KO nr 2.1
			Wersja: 1.1
			Strona 1 z 1
Nr konkursu			
Termin rozpatrywania wniosku			
Imię i nazwisko oceniającego			
Nr wniosku			
Wnioskodawca			
Nazwa operacji			
Kryterium oceny operacji	Przyznana ocena	Uzasadnienie/Uwagi¹	
Suma przyznanych punktów			

.....
data

.....
czytelny podpis oceniającego

1 – Uzasadnienie, uwagi są obowiązkowe w przypadku przyznania minimalnej liczby punktów.

Kryterium oceny zgodności z Lokalną Strategią Rozwoju

Operację uznaje się za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju jeżeli:

- a) jej realizacja przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu ogólnego i szczegółowego, oraz
- b) gdy jest zgodna z przynajmniej jednym zaplanowanym przedsięwzięciem.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej**

1. Powierzchnia gospodarstwa rolnego, którą posiada wnioskodawca, lub w której pracuje będąc małżonkiem rolnika lub jego domownikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu rolniczym:
  - do 5 ha – 4 pkt.,
  - więcej niż 5 ha i nie więcej niż 10 ha – 2 pkt.,
  - powyżej 10 ha – 1 pkt.
2. Wnioskowana kwota:
  - do 30 tys. zł – 4 pkt.,
  - więcej niż 30 tys. zł i mniej niż 50 tys. zł – 2 pkt.
  - powyżej 50 tys. – 1 pkt.
3. Liczba zaplanowanych do stworzenia nowych miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie:
  - więcej niż 1 – 4 pkt.,
  - 1 – 2 pkt.,
  - mniej niż 1 – 0 pkt.
4. Projekt obejmuje zadania z zakresu informatyzacji:
  - Obejmuje – 5 pkt
  - Nie obejmuje – 0 pkt.
5. Rodzaj działalności gospodarczej:
  - działalność, której dotyczy operacja bezpośrednio związana jest z sektorem turystycznym albo produktami lokalnymi – 5 pkt.
  - działalność, nie dotyczy sektora turystycznego i produktów lokalnych – 0 pkt.
6. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
7. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
8. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.,
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.

9. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych lub realizowanych i finansowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
- projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**

1. Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w branży, której dotyczy wniosek o sfinansowanie operacji:
  - więcej niż 10 lat – 5 pkt.,
  - więcej niż 3 lata i mniej niż 10 lat – 3 pkt.,
  - mniej niż 3 lata – 1 pkt.
2. Wnioskowana kwota:
  - do 50 tys. zł – 3 pkt.,
  - powyżej 50 tys. – 0 pkt.
3. Liczba zaplanowanych do stworzenia nowych miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie:
  - więcej niż 3 – 6 pkt.,
  - od 2 do 3 – 4 pkt.,
  - 1 – 2 pkt.,
  - mniej niż 1 – 0 pkt.
4. Projekt obejmuje zadania z zakresu informatyzacji:
  - Obejmuje – 2 pkt.
  - Nie obejmuje – 0 pkt.
5. Rodzaj działalności gospodarczej:
  - działalność, której dotyczy operacja bezpośrednio związana jest z sektorem turystycznym albo produktami lokalnymi – 4 pkt.
  - działalność, nie dotyczy sektora turystycznego i produktów lokalnych – 0 pkt.
6. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
7. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
8. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.,
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
9. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych lub realizowanych i finansowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:

- projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
- projekt komplementarny jest 1 operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Odnowa i rozwój wsi**

1. Obszar realizacji projektu:
  - Jedna miejscowość - 4 pkt.,
  - Dwie miejscowości - 6 pkt.,
  - Więcej niż dwie miejscowości - 8 pkt.,
2. Wpływ na rozwoju turystyki:
  - operacja wpłynie pozytywnie na rozwój turystyki – 4,
  - operacja nie wpłynie na rozwój turystyki – 0 pkt.
3. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
4. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.,
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
5. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych lub realizowanych i finansowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
  - projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest 1 operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
6. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju – małe projekty**

1. Obszar realizacji projektu:
  - Jedna miejscowość - 4 pkt.,
  - Dwie miejscowości - 6 pkt.,
  - Więcej niż dwie miejscowości - 8 pkt.,
2. Wpływ na rozwoju turystyki:
  - operacja wpłynie pozytywnie na rozwój turystyki – 4,
  - operacja nie wpłynie na rozwój turystyki – 0 pkt.
3. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
4. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.,
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
5. Komplementarność operacji do innych operacji/projektów zrealizowanych lub realizowanych i finansowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
  - projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest 1 operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
6. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
7. Operacja realizowana będzie w partnerstwie z innymi podmiotami, niezależnymi od wnioskodawcy, działającymi na rzecz obszaru obejmującego LSR:
  - więcej niż 2 partnerów – 5 pkt.,
  - 2 partnerów – 3 pkt.,

- 1 partner – 2 pkt.,
- bez partnerów – 0 pkt.

**Tabelaryczne przedstawienie procedury oceny zgodności operacji z LSR
i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.**

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Sprawdzenie bezstronności Rady w podejmowaniu decyzji	Przewodniczący Rady/Prezes Zarządu	Oświadczenie o bezstronności	
Wykluczenie z głosowania	Przewodniczący Rady	Uchwała o wykluczeniu z głosowania	
Wpisanie na listę biorących udział w głosowaniu	Przewodniczący Rady	Lista biorących udział w głosowaniu	
Przygotowanie streszczeń operacji – kart operacji przez niezależnych ekspertów/pracowników Biura	Prezes Zarządu	Wzór karty operacji	Rada
Wybór referujących poszczególne operacje	Przewodniczący Rady	Uchwała Rady	Członkowie Rady
Przygotowanie streszczenia operacji – karty operacji przez referującego	Członkowie Rady Programowej	Wzór karty operacji	Rada
Zreferowanie krótkiego opisu operacji – karty projektu	Członkowie Rady Programowej/Ekspert ci zewnętrzni/Pracownicy Biura		Uczestnicy Posiedzenia Rady
Dyskusja	Członkowie Rady /Zarząd/Dyrektor Biura/Ekspert ci zewnętrzni		
Sprawdzenie zgodności operacji z LSR	Członkowie Rady	Karta oceny zgodności operacji z LSR	
Przygotowanie listy operacji niezgodnych z LSR		Lista operacji niezgodnych z LSR	
Podjęcie uchwały o niezgodności operacji z LSR	Przewodniczący Rady	Uchwała o niezgodności operacji z LSR	
Ocena wniosków według lokalnych kryteriów wyboru	Członkowie Rady	Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów	

operacji			
Podjęcie uchwały o zgodności operacji z LSR	Przewodniczący Rady	Uchwała o zgodności operacji z LSR	
Przygotowanie listy rankingowej operacji wg lokalnych kryteriów wyboru		Lista rankingowa	

b) procedury wyboru operacji przez LGD obrazuje poniższy schemat i zestawienie tabelaryczne. Procedury powyższe zostały zatwierdzone Uchwałą Rady Stowarzyszenia Nr 3/2009 z dnia 05. 01. 2009

**Uchwała Rady
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego
nr III/09
z dnia 05. 01. 2009
w sprawie przyjęcia Procedury wyboru operacji przez LGD**

Na podstawie § 15 pkt. 3 ppkt. 1 Statutu Stowarzyszenia LGD Powiatu Opatowskiego, uchwała się co następuje:

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w niniejszej uchwale oznaczają:

Stowarzyszenie – Stowarzyszenie LGD Powiatu Opatowskiego

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia,

Procedura – Procedura wyboru operacji przez LGD,

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

PROW-.....

Doradca lokalny .....

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Rozporządzenie - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

§ 2

1. Dyrektor Biura ustala, pismem stanowiącym Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, z Instytucją wdrażającą terminy: ogłaszania konkursu i składania wniosków o dofinansowanie operacji oraz ustala treść ogłoszenia o konkursie, zawierającą informacje określone w Rozporządzeniu.
2. Po ustaleniu terminu, o którym mowa w ust. 1, Dyrektor Biura, w ciągu 3 dni występuje do Przewodniczącego z wnioskiem, stanowiącym Załącznik nr 2 do niniejszej uchwały, o zwołanie posiedzenia Rady w sprawie dokonania wyboru operacji w ramach LSR. Posiedzenie Rady powinno być wyznaczone, nie później niż 21 dni od dnia, w którym upływa termin do składania wniosków o przyznanie pomocy.
3. Przewodniczący w ciągu 7 dni, po wyznaczeniu daty posiedzenia Rady w sprawie dokonania wyboru operacji w ramach LSR, zawiadamia o terminie tego posiedzenia Instytucję wdrażającą. Wraz z zawiadomieniem Przewodniczący przesyła wniosek stanowiący Załącznik nr 4 do niniejszej uchwały, o ogłoszenie konkursu.
4. Przewodniczący, w terminie określonym w ust. 3 zawiadamia również Doradcę lokalnego o terminach: ogłoszenia konkursu, składania wniosków do konkursu oraz posiedzenia Rady w sprawie wyboru operacji w ramach LSR.

§ 3

1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w § 2 ust. 4 Doradca lokalny zobowiązany jest:
  - a. przeprowadzić w każdej gminie objętej LSR co najmniej jedno spotkanie dotyczące działania, w ramach którego ogłoszony zostanie konkurs,
  - b. prowadzić dyżur w każdej z gmin przy najmniej raz w tygodniu, w ramach którego, świadczył będzie bezpłatne wsparcie doradcze dla potencjalnych projektodawców.

§ 4

Ogłoszenie, o którym jest mowa w § 2 publikowane jest zgodnie z Rozporządzeniem.

§ 5

Posiedzenie Rady w sprawie dokonania wyboru operacji w ramach LSR zwoływane jest i przeprowadzane zgodnie z Regulaminem Pracy Rady.

§ 6

1. Każdy wniosek o sfinansowanie operacji złożony w ramach prowadzonego naboru jest rejestrowany i otrzymuje indywidualny numer, który służy do jego identyfikacji

w dalszym postępowaniu prowadzonym przez Stowarzyszenie. Numer wniosku składa się z 4 ciągów liczb, z których pierwszy odpowiada – numerowi działania, drugi – numerowi konkursu w ramach danego działania, trzeci – rokowi przeprowadzania procedury konkursowej, a czwarty – numerowi kolejnemu wniosku w danej procedurze konkursowej.

2. W terminie nie późniejszym niż 7 dni od zakończenia naboru Dyrektor Biura informuje wnioskodawcę pisemnie, według wzoru stanowiącego Załącznik nr 5 do niniejszej uchwały, o przyjęciu wniosku do rozpatrzenia. W piśmie należy podać numer wniosku, o którym mowa w ust. 1

§ 7

Wybór operacji następuje w trakcie Posiedzenia Rady zgodnie z Regulaminem Pracy Rady i Procedurą oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.

§ 8

1. Protokół z Posiedzenia, którego wzór stanowi Załącznik nr 6 do niniejszej uchwały, wraz z wynikami oceny zgodności operacji z LSR przedstawionymi w liście wybranych operacji, której wzór stanowi Załącznik nr 7 do niniejszej uchwały, oraz liście operacji niewybranych, której wzór stanowi Załącznik nr 8 do niniejszej uchwały, publikowany jest na stronie internetowej Stowarzyszenia.
2. Przewodniczący pismem, którego wzór stanowi Załącznik nr 9 do niniejszej uchwały, informuje wnioskodawców o wynikach oceny zgodności operacji z LSR przekazując informacje wymagane rozporządzeniem oraz o prawie do odwołania i procedurze odwołania od podjętej decyzji.

§ 9

1. W przypadku wpłynięcia odwołań od rozstrzygnięć organu decyzyjnego, Dyrektor Biura występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o wszczęcie Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.
2. Przewodniczący wszczyna Procedurę odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w terminie zgodnym z Regulaminem Rady.
3. Strona wnosząca odwołanie informowana jest pisemnie lub telefonicznie lub elektronicznie o prawie do uczestniczenia w Posiedzeniu w charakterze obserwatora.
4. Odwołania rozpatrywane są zgodnie z Procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego i Regulaminem Rady.

§ 10

1. Po rozpatrzeniu odwołań sporządzane są ostateczne listy operacji wybranych i nie wybranych, które wraz z Protokołem z Posiedzenia publikowane są na stronie Internetowej stowarzyszenia.
2. Przewodniczący Rady, pismem stanowiącym Załącznik nr 10 do niniejszej uchwały, informuje o wybraniu lub nie wybraniu operacji do sfinansowania z podaniem informacji określonych w rozporządzeniu.
3. Listy, o których mowa w ust. 1, wraz z dokumentacją wymaganą rozporządzeniem dotyczącym wdrażania LSR przekazywana jest do Instytucji wdrażającej.

§ 11

Na potrzeby Procedury wprowadza się wzory formularzy i pism stanowiące załączniki do niniejszej uchwały:

- Załącznik nr 1 – Wzór pisma dotyczącego terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków.
- Załącznik nr 2 – Wzór wniosku o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji.
- Załącznik nr 3 – Zawiadomienie o Posiedzeniu Rady.
- Załącznik nr 4 – Wniosek o ogłoszenie konkursu.
- Załącznik nr 5 – Potwierdzenie przyjęcia wniosku do rozpatrzenia.
- Załącznik nr 6 – Protokół z Posiedzenia Rady.
- Załącznik nr 7 – Lista wybranych operacji.
- Załącznik nr 8 – Lista niewybranych operacji.
- Załącznik nr 9 – Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę.
- Załącznik nr 10 – Pismo o wybraniu lub niewybraniu operacji do finansowania.

§ 12

Wykonanie Uchwały powierza się Radzie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego.

§ 13

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wzory pism i formularzy stosowanych w procedurze wyboru operacji przez LGD

Pismo dotyczące terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków

Zał. Nr 1
Znak sprawy:
miejsce, data
Instytucja wdrażająca
W związku z wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju i planowanym we wniosku nr (<i>nr wniosku o wybór do realizacji LSR</i>) terminem ogłoszenia konkursu na dofinansowanie operacji w ramach Działania (<i>nazwa działania</i>) zwracam się z prośbą o ustalenie szczegółowych terminów ogłoszenia konkursu i składania wniosków o dofinansowanie operacji.
Terminy, o których mowa powyżej proszę przekazać na adres LGD (<i>adres LGD</i>) z podaniem znaku sprawy.

Z poważaniem

Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji

	Zał. Nr 2
Znak sprawy:	
	Miejsce, data
Przewodniczący Rady Stowarzyszenia	
Na podstawie § ..... Uchwały Rady / Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia ..... nr .../..... z dn. (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady wnosząc o zwołania Rady w celu przeprowadzenia Procedury wyboru operacji przez LGD.	
Nazwa działania PROW 2007-2013:	
Limit dostępnych środków:	
Proponowany termin ogłoszenie konkursu:	
Proponowany termin składania wniosków:	
Miejsce składania wniosków o przyznanie pomocy:	
Kryteria wyboru projektu określone w LSR:	
Wykaz niezbędnych dokumentów:	
Z poważaniem	

Zawiadomienie o Radzie

	Zał. Nr 3
Znak sprawy:	
	Miejsce, data
Zarząd Stowarzyszenia/Członkowie Rady Stowarzyszenia/Dyrektor Biura	
Na podstawie § ..... Statutu Stowarzyszenia ..... oraz § ..... Uchwały Rady / Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia ..... nr .../..... z dn. (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady zwołuję Posiedzenie Rady, które odbędzie się w dniu (<i>data</i>), o godzinie (<i>godzina</i>), w (<i>miejsce</i>).	
<i>(Program Posiedzenia Rady)</i>	
Jednocześnie informuję, że projekty podejmowanych uchwał wraz z załącznikami dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej (<i>dokładny adres strony internetowej</i>).	
Z poważaniem	

Wniosek o ogłoszenie konkursu

Znak sprawy:

Miejsce, data

Instytucja wdrażająca

Zwracam się z prośbą o ogłoszenie konkursu na dofinansowanie operacji ze środków przeznaczonych na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Stowarzyszenie ..... w ramach umowy nr (*nr umowy*) w ramach:

Nazwa działania PROW 2007-2013:**Limit dostępnych środków:****Ustalony termin ogłoszenie konkursu:****Ustalony termin składania wniosków:****Miejsce składania wniosków o przyznanie pomocy:****Kryteria wyboru projektu określone w LSR:****Wykaz niezbędnych dokumentów:**

W załączeniu przesyłam projekt ogłoszenia o konkursie na dofinansowanie operacji.

Z poważaniem

Potwierdzenie przyjęcia wniosku do rozpatrzenia

Znak sprawy:

Miejsce, data

Projektodawca

Pana/Pani wniosek o dofinansowanie realizacji operacji w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju złożony w dniu (*data*) został przyjęty do rozpatrzenia przez Radę ..... Stowarzyszenia ..... i zarejestrowany pod nr (*nr przypisany do wniosku*), który będzie wykorzystywany do identyfikacji Pana/Pani wniosku na etapie rozpatrywania jego zgodności z LSR.

Pana/Pani wniosek rozpatrywany będzie na Posiedzeniu Rady, które odbędzie się w dniu (*data*), o godzinie (*godzina*) w (*miejsce*).

Zgodnie z § ..... Uchwały Rady / Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia ..... nr .... / ..... z dn. (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady ma Pan/Pani prawo uczestniczyć w ww. posiedzeniu w charakterze obserwatora, tj. bez prawa do wzięcia udziału w dyskusji. Jednocześnie informuję Pana/Panią, że o chęci do wzięcia udziału w ww. posiedzeniu zobowiązany/zobowiązana jest Pan/Pani poinformować pisemnie Przewodniczącego Rady (*imię i nazwisko*) na dzień przed wyznaczonym terminem, tj. do dnia (*data Posiedzenia – 1 dzień*). W przypadku niedopełnienia powyższego obowiązku zgodnie z § ..... Uchwały Rady / Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia

..... nr .... / ..... z dn. (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady traci Pan/Pani prawo do wzięcia udziału w ww. Posiedzeniu.

Z poważaniem

Załącznik Nr 6

Miejsce, data

**Protokół z Posiedzenia Rady
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego
odbytego w dniach (data dd.mm.rr – dd.mm.rr)**

1. W dniach (data dd.mm.rr – dd.mm.rr) odbyło się Posiedzenie Rady Stowarzyszenia w celu dokonania wyboru operacji w ramach ogłoszonego konkursu na realizację LSR nr (nr konkursu nadany przez instytucję wdrażającą).

2. Program Posiedzenia Rady
Program posiedzenia

3. W posiedzeniu wzięli udział:

Lista uczestników Posiedzenia Rady z podziałem na: Członków Rady, osoby biorące udział w Posiedzeniu z głosem doradczym i w roli obserwatorów.

4. Przebieg Posiedzenia Rady.

Przewodniczący Rady Programowej

Protokolant

**Lista rankingowa wniosków o dofinansowanie operacji
w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD
Stowarzyszenie .....**
**w ramach Działania (nazwa działania)
z Posiedzenia Rady odbytego w dniach (dd.mm.rr – dd.mm.rr)**

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł projektu	Nr wniosku	Uzyskane punkty

**Lista wniosków o dofinansowanie operacji
w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Stowarzyszenie
.....
w ramach Działania (nazwa działania),
które Rada na posiedzeniu odbytym w dniach (dd.mm.rr – dd.mm.rr) uznała za
niezgodne z LSR**

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł projektu	Nr wniosku

Przewodniczący Rady

Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Wnioskodawca

Pragnę poinformować, że Pana/Pani wniosek o dofinansowanie operacji zarejestrowany pod nr (*nr wniosku*) został rozpatrzony przez Radę na Posiedzeniu odbytym w dniach (*dd.mm.rr-dd.mm.rr*).

Uchwałą Rady nr (*nr uchwały*) z dnia (*dd.mm.rr*) uznano, że Pana/Pani wniosek jest/nie jest zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju. Pana/Pani wniosek uznano za niezgodny z LSR gdyż .....

Jednocześnie informuję, że na stronie internetowej (*dokładny adres strony internetowej*) została zamieszczona lista rankingowa.

Od podjętej decyzji przysługuje Panu/Pani prawo do odwołania się zgodnie z § ..... Statutu Stowarzyszenia ..... oraz § .... Uchwały Rady nr .../.... z dn. (...). Jednocześnie informuję, że na najbliższym Posiedzeniu Rady rozpatrywane będą odwołania, które wypłyną do biura Stowarzyszenia (*dokładny adres biura*) do dnia (*data*) – decyduje data wpłynięcia. Odwołania, które wpłyną w późniejszym terminie zostaną odrzucone z powodów formalnych.

Po rozpatrzeniu odwołań pełna dokumentacja konkursowa, wraz Pana/Pani wnioskiem zostanie przekazana do (*pełna nazwa instytucji wdrażającej*) w celu dalszego rozpatrzenia Pani/Pana wniosku.

Z poważaniem

1. Zdanie stosowane tylko w przypadku informowania Wnioskodawcy o niezgodności jego wniosku z LSR.

Zał. Nr 10

PROTOKÓŁ PRZEKAZANIA DOKUMENTACJI KONKURSOWEJ

Potwierdzam odbiór w dniu (*data odbioru*) dokumentacji konkursowej dotyczącej konkursu nr (*nr konkursu*) dotyczącej działania (*nazwa działania*) PROW 2007-2013.

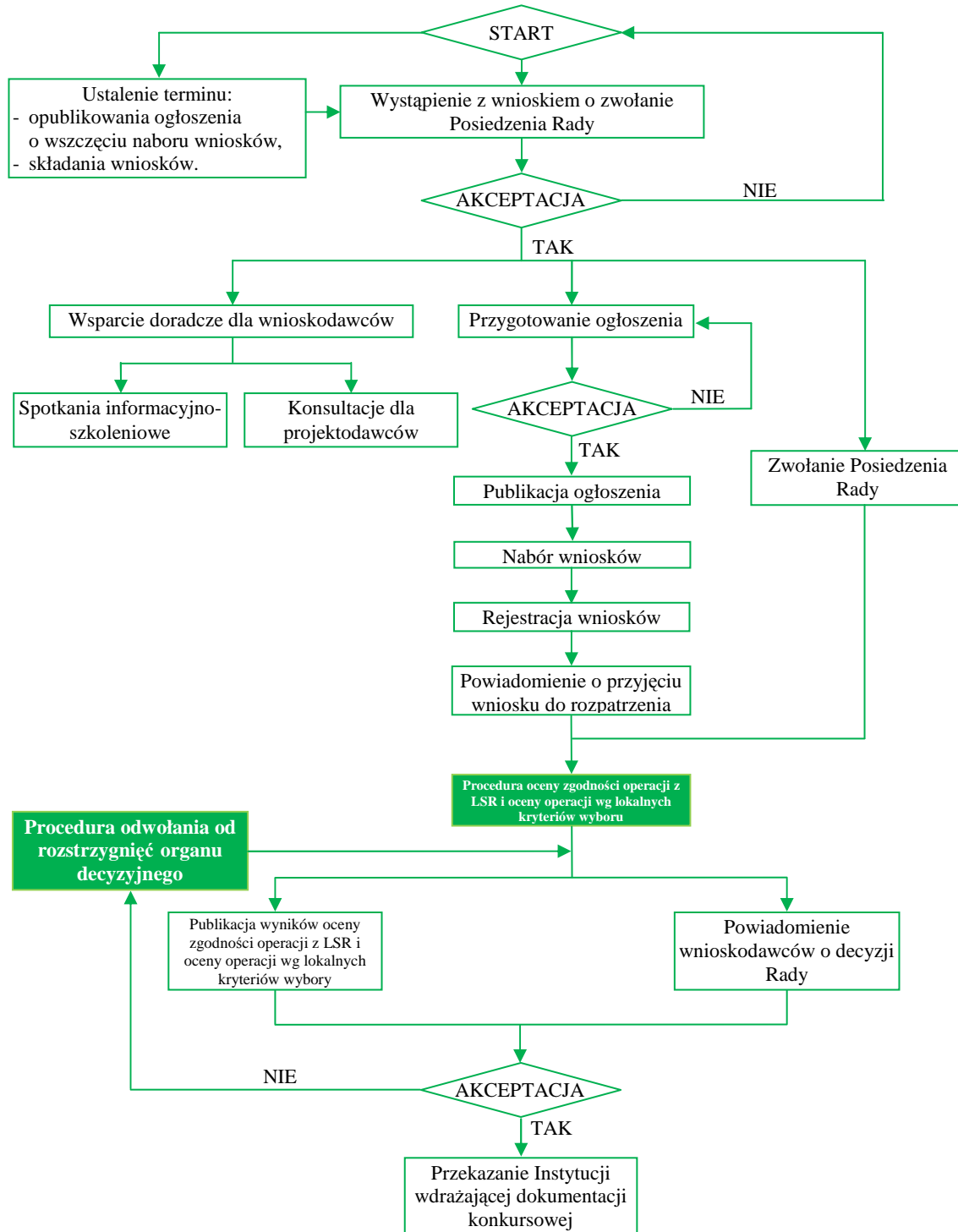
Wykaz przekazywanej dokumentacji

Lp.	Nazwa dokumentu	Liczba stron	Uwagi
-----	-----------------	--------------	-------

.....
Odbierający

.....
Przekazujący

Procedura wyboru operacji przez LGD

Schemat graficzny procedury wyboru operacji przez LGD.

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Ustalenie terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków o dofinansowanie operacji.	Koordynator LSR	Pismo dotyczące terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków	Instytucja wdrażająca
Wystąpienie z wnioskiem o zwołanie posiedzenia Rady w ramach procedury wyboru operacji.	Dyrektor Biura	Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji	Przewodniczący Rady
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady	Zawiadomienie o Radzie	Zarząd, Członkowie Rady, Dyrektor Biura
Prowadzenie wsparcia dla potencjalnych projektodawców: <ul style="list-style-type: none"> ● spotkania informacyjny, ● szkolenia, ● doradztwo. 	Koordynator LSR/Doradca lokalny	Materiały szkoleniowe	Potencjalni projektodawcy
Wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie konkursu o finansowanie operacji w ramach LSR	Przewodniczący Rady	Wniosek o ogłoszenie konkursu	Instytucja wdrażająca
Przygotowanie ogłoszenia o możliwości składania, za pośrednictwem LGD, wniosków o przyznanie pomocy do samorządu wojewódzkiego.	Koordynator LSR	Projekt ogłoszenia	Instytucja wdrażająca
Akceptacja ogłoszenia o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o przyznanie pomocy	Instytucja wdrażająca		

do samorządu wojewódzkiego.			
Publikacja ogłoszenia.	Instytucja wdrażająca, Koordynator LSR		
Nabór wniosków	Dyrektor Biura		
Rejestracja składanych wniosków o przyznanie pomocy.	Pracownik Biurowy		
Powiadomienie o przyjęciu wniosku do rozpatrzenia	Dyrektor Biura	Potwierdzenie o przyjęciu wniosku do rozpatrzenia	Wnioskodawca
Procedura oceny zgodności operacji z LSR	Przewodniczący Rady	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR
Publikacja wyników oceny zgodności operacji z LSR	Dyrektor Biura	Protokół z Posiedzenia Rady Programowej, Lista Rankingowa	
Powiadomienie o wynikach oceny zgodności operacji z LSR zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym wdrażania LSR.	Dyrektor Biura	Powiadomienie o wynikach oceny	Wnioskodawcy
W przypadku odwołań od podjętej decyzji przez Radę Programową - Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.	Dyrektor Biura Przewodniczący Rady	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego
Publikacja ostatecznych wyników oceny zgodności operacji z LSR	Koordynatora LSR	Protokół z posiedzenia Rady, Lista Rankingowa wybranych operacji, Lista operacji niezgodnych z LSR.	
Powiadomienie wnioskodawców o wynikach oceny zgodności operacji z LSR.	Przewodniczący Rady	Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę Programową	Wnioskodawca
Przekazanie pełnej dokumentacji.	Koordynator LSR	Protokół przekazania dokumentacji konkursowej	Instytucja wdrażająca

Lokalna Grupa Działania ustaliła kryteria wyboru operacji, które zostały przedstawione poniżej.

Kryteria wyboru operacji

Na potrzeby oceny operacji zgodnych z LSR rozwoju przyjęto dla poszczególnych działań Kryteria wyboru operacji:

1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej:
  - a) Powierzchnia gospodarstwa rolnego, którą posiada wnioskodawca, lub w której pracuje będąc małżonkiem rolnika lub jego domownikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu rolniczym. W strategii przyjęto, że przede wszystkim wspierani będą rolnicy posiadający nieduże gospodarstwa rolne do 5 ha, tak aby wesprzeć ich w tworzeniu dodatkowego źródła utrzymania.
  - b) Wnioskowana kwota. Preferowani będą wnioskodawcy ubiegający się o mniejsze dofinansowanie od dopuszczalnego. Pozwoli to dofinansować większą grupę rolników i tym samym bardziej zróżnicować źródła dochodu mieszkańców obszaru LGD.
  - c) Liczba nowostworzonych miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie. Preferowane będą operacje, w wyniku których powstaną firmy dające zatrudnienie nie tylko dla ich właścicieli. Polityka dofinansowywania przede wszystkim przedsięwzięć nastawionych na tworzenie większej liczby miejsc pracy wpłynie na ograniczenie bezrobocia na obszarze LGD, jak również zjawiska wykluczenia społecznego wynikającego z ubóstwa będącego skutkiem długotrwałego pozostawania bez pracy.
  - d) Wykorzystanie technologii informatycznych. Preferowane będą operacje, w których zostanie przewidziane dofinansowanie zastosowania technologii informatycznych.
  - e) Rodzaj działalności gospodarczej. Ponieważ obszar objęty LSR jest atrakcyjny turystycznie dlatego preferowane będą operacje, w wyniku których powstaną firmy działające w sektorze turystycznym, albo których działalność dotyczy będzie rozwoju produktów lokalnych.
  - f) Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju. W pierwszej kolejności na wsparcie z budżetu przeznaczonego na realizację LSR liczyć będą mogły przedsięwzięcia, które w znaczący sposób wpłyną na osiągnięcie założonych w niej celów szczegółowych i ogólnych.
  - g) Sposób wykorzystania lokalnych zasobów albo lokalnego dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego. Przede wszystkim wspierane będą przedsięwzięcia wykorzystujące zasoby regionu tj. bliskość zabytków Opatowa, zamku Krzyżtopór, Kultury Mierzanowickiej i innych, położenie w obrębie obszarów chronionych, zbiorników wodnych itp.
  - h) Komplementarność operacji z innymi operacjami/projektami zrealizowanymi już na obszarze objętym LSR niezależnie od ich źródła finansowania. Dofinansowywanie działań spójnych z innymi przedsięwzięciami realizowanymi przez różne podmioty, niezależnie od źródeł ich finansowania, ma wzmocnić efekt synergii. W ten sposób wdrożenie LSR skuteczniej przyczyni się do rozwoju społeczno-ekonomicznego obejmowanego obszaru.

2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw:

- a) Okres prowadzenia działalności gospodarczej w branży, której dotyczy wnioszek o sfinansowanie operacji. W ramach wdrażania LSR wspierane będą przedsięwzięcia mające większe szanse powodzenia. Dlatego w pierwszej kolejności dofinansowywane będą inwestycje podmiotów potrafiących udowodnić posiadanie niezbędnego doświadczenia w przewidzianej do dofinansowania działalności. W ten sposób ograniczone zostanie ryzyko niepowodzenia wynikającego z braku praktyki, wiedzy czy umiejętności.
- b) Wnioskowana kwota. Preferowani będą wnioskodawcy ubiegający się o mniejsze dofinansowanie od dopuszczalnego.
- c) Liczba nowostworzonych miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie. Preferowane będą operacje, które przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy, tak aby ograniczyć bezrobocie i jego skutki.
- d) Wykorzystanie technologii informatycznych. Preferowane będą operacje, w których zostanie przewidziane zastosowanie technologii informatycznych.
- e) Rodzaj działalności gospodarczej. Ponieważ obszar objęty LSR jest atrakcyjny turystycznie dlatego preferowane będą operacje, w wyniku których powstaną firmy działające w sektorze turystycznym, albo których działalność dotyczy będzie rozwoju produktów lokalnych.
- f) Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju. W pierwszej kolejności na wsparcie z budżetu przeznaczzonego na realizację LSR liczyć będą mogły przedsięwzięcia, które w znaczący sposób wpłyną na osiągnięcie założonych w niej celów szczegółowych i ogólnych.
- g) Spójność dokumentacji projektowej. Ponoszone koszty są racjonalne i uzasadnione i wynikają z rzeczywistych potrzeb opartych na przeprowadzonej analizie. Na dofinansowanie z LSR liczyć będą mogły przedsięwzięcia opisane w sposób spójny i logiczny. Zawarte we wniosku koszty muszą być racjonalne i wynikać z opisanej we wniosku potrzeby realizacji projektu opartej na konkretnych analizach.
- h) Sposób wykorzystania lokalnych zasobów albo lokalnego dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego. Jak wskazuje przeprowadzona analiza SWOT walory turystyczne regionu nie są wykorzystywane w pełni. Dlatego w pierwszej kolejności będą dofinansowywane operacje oparte na bogactwie regionu.
- i) Komplementarność operacji z innymi operacjami/projektami zrealizowanymi już na obszarze objętym LSR niezależnie od ich źródła finansowania. Ze względu na niewielkie zasoby finansowe wszystkich podmiotów działających dla rozwoju obszaru LGD pożądane jest wywołanie efektu synergii. Stąd w pierwszej kolejności dofinansowywane będą przedsięwzięcia spójne z dotychczas realizowanymi, które niejako uzupełniają będą podjęte już działania.

3. Odnowa i rozwój wsi:

- wielkość obszaru, dla którego realizacja operacji przyniesie korzyści – preferowane będą operacje, które wpłyną korzystnie nie tylko dla mieszkańców sołectwa, w którym zostanie zrealizowana,

- korzyść z realizacji operacji dla rozwoju turystyki i usług ważniejsze będą operacje, które szczególnie wzmocnią rozwój turystyki i usług,
  - sposób wykorzystania lokalnych zasobów albo lokalnego dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego,
  - komplementarność operacji z innymi operacjami/projektami zrealizowanymi już na obszarze objętym LSR niezależnie od ich źródła finansowania,
  - sposób zaangażowania w realizację operacji społeczności lokalnej,
  - stopień w jakim zrealizowana operacja przyczyni się do pobudzenia aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej mieszkańców obszaru objętego LSR.
4. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty:
- wielkość obszaru, dla którego operacja przyniesie bezpośrednie korzyści,
  - korzyść z realizacji operacji dla rozwoju turystyki i usług albo rozwoju produktów lokalnych – ważniejsze będą operacje, które szczególnie wzmocnią rozwój szeroko rozumianego sektora turystyki, albo które dotyczyć będzie rozwoju produktów lokalnych,
  - sposób wykorzystania lokalnych zasobów albo lokalnego dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego,
  - komplementarność operacji z innymi operacjami/projektami zrealizowanymi już na obszarze objętym LSR niezależnie od ich źródła finansowania,
  - zaangażowanie partnerów niezależnych od wnioskodawcy,
  - stopień w jakim zrealizowana operacja przyczyni się do pobudzenia aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej mieszkańców obszaru objętego LSR.

c) procedurę odwołania do rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji obrazuje poniższy schemat i zestawienie tabelaryczne. Procedury te zostały zatwierdzone Uchwałą Rady Stowarzyszenia Nr IV/2009 z dnia 05.01. 2009

Uchwała Rady

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego Nr IV/09

z dnia 05. 01. 2009

w sprawie przyjęcia Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

Na podstawie § 15 pkt. 3 ppkt. 1 Statutu Stowarzyszenia LGD Powiatu Opatowskiego, uchwała się co następuje:

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w niniejszej uchwale oznaczają:
Stowarzyszenie – Stowarzyszenie LGD Powiatu Opatowskiego
Rada – Rada Stowarzyszenia,
Regulamin – Regulamin Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia,

Procedura – Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji,

Procedura wyboru - Procedura wyboru operacji przez LGD przyjęta Uchwałą Rady nr ..... z dn. (...),

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

Procedura oceny zgodności - Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru przyjęta Uchwała Rady Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego nr II/2009 w dniu 5 stycznia 2009 r.,

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

§ 2

1. W ramach Procedury określonej w niniejszej uchwale rozpatrywane są odwołania od decyzji Rady, które są prawidłowe pod względem formalnym.
2. Odwołanie wnosi się do Biura Stowarzyszenia w terminie nie późniejszym niż 5 dni od dokonania wyboru operacji przez Radę. W przypadku odwołań przesłanych za pośrednictwem Poczty Polskiej, o zachowaniu terminu decyduje data stempla pocztowe na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do niniejszej uchwały, wypełnione pismem komputerowym, maszynowym lub ręcznie z użyciem drukowanych liter.
3. Odwołanie powinno zawierać pisemne uzasadnienie odwołania, wniosku nadany na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru oraz czytelny podpis odwołującego się.

§ 3

Każde odwołanie jest rejestrowane i otrzymuje numer, który używany jest w trakcie jego rozpatrywania.

§ 4

1. Dyrektora Biura LSR, lub osoba przez niego wskazana, sprawdza zgodność odwołań pod względem formalnym.
2. Odwołania wniesione po terminie podlegają odrzuceniu
3. W przypadku innych braków formalnych, niż wniesienie odwołania po terminie, wzywa się odwołującego do uzupełnienia tych braków, w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem odrzucenia odwołania.

§ 5

1. Dyrektor Biura występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o zwołanie Posiedzenia w celu rozpoznania odwołań

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 dołącza się prawidłowe pod względem formalnym odwołania od podjętej przez Radę decyzji.

§ 6

Przewodniczący zwołuje Posiedzenie zgodnie Regulaminu Pracy Rady i zawiadamia pisemnie o jego terminie Dyrektora Biura.

§ 7

1. Dyrektor Biura informuje pisemnie odwołującego się o przyjęciu jego odwołania do rozpatrzenia, bądź jego odrzuceniu.
2. Pismo o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia winno zawierać następujące informacje:
  2. numer pod jakim odwołanie zostało zarejestrowane,
  3. prawie do uczestniczenia w Posiedzeniu przeprowadzanym w ramach procedury w roli obserwatora, to jest bez prawa do zabierania głosu w dyskusji,
  4. pouczenie o prawie do złożenia dodatkowych wyjaśnień na Posiedzeniu przeprowadzanym w ramach procedury,
  5. miejsce, termin i godzinę Posiedzenia.
3. Pismo o odrzuceniu odwołania winno zawierać następujące informacje:
  - a. numer pod jakim odwołanie zostało zarejestrowane,
  - b. podstawę odrzucenia odwołania.
4. W szczególnych wypadkach informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, mogą zostać przekazane wnioskodawcy telefonicznie lub e-mail'em lub fax'em.

§ 8

1. Do przeprowadzenia Posiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy Regulaminu Pracy Rady i Procedury oceny zgodności.
2. Odwołujący się ma prawo brać udział w posiedzeniu Rady, na którym będzie rozpatrywane jego odwołanie. Odwołujący się może być reprezentowany na tym posiedzeniu przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem odwołującego się, może być osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Pełnomocnictwo należy udzielić na piśmie lub ustnie do protokołu posiedzenia.
3. W razie wątpliwości co do pisemnego uzasadnienia odwołania, Przewodniczący na wniosek Rady może poprosić odwołującego się lub jego pełnomocnika o udzielenie dodatkowych wyjaśnień.

§ 9

Od decyzji podjętej w ramach Procedury nie ma odwołania.

§ 11

Dalsze postępowanie jest zgodne z Procedurą wyboru.

§ 12

Na potrzeby Procedury wprowadza się wzory formularzy i pism stanowiące załączniki do niniejszej uchwały:

Załącznik nr 1 – Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.

Załącznik nr 2 – Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym.

Załącznik nr 3 – Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia.

Załącznik nr 4 – Zaproszenie na Posiedzenie Rady.

Załącznik nr 5 – Formularz odwołania ODR-1

Załącznik nr 6 – Schemat graficzny procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.

Załącznik nr 7 - Tabelaryczne przedstawienie procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.

§ 13

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego.

§ 14

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wzory pism i formularzy stosowanych w procedurze odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego

Zał. Nr 1	
Znak sprawy:	Miejsce, data
Przewodniczący Rady Stowarzyszenia	
W związku z wpłynięciem do dn. (dd.mm.rrrrr) do Biura Stowarzyszenia ..... prawidłowych pod względem formalnym odwołań od decyzji podjętej przez Radę na Posiedzeniu odbyтым w dniach (dd.mm.rrrr – dd.mm.rrrr) oraz na podstawie § ..... Uchwały Rady Stowarzyszenia ..... nr .../2008 z dn. (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady. Wnoszę o zwołanie Rady. W celu przeprowadzenia Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.	
W załączeniu do wniosku przekazuję prawidłowe pod względem formalnym odwołania, które należy rozpatrzyć na najbliższym Posiedzeniu Rady.	
Z poważaniem	

Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym

Zał. Nr 2

Znak sprawy

Miejsce, data

**Szanowny/a Pan/Pani
Wnioskodawca**

Pana/Pani odwołanie od decyzji, które wpłynęło w dniu (*dd.mm.rrrr*), zostało zarejestrowane pod nr (*nr odwołania*). Niestety na podstawie przepisów § .... Uchwały Rady Stowarzyszenia ..... nr .../2009 z dnia (...) Pana/Pani odwołanie uznaje się za nieprawidłowe pod względem formalnym gdyż:

- a) wpłynęło do Biura Stowarzyszenia po 3 dniach od dokonania wyboru operacji przez Radę,
- b) nie została złożone na odpowiednim formularzu,
- c) nie zawiera pisemnego uzasadnienie odwołania,
- d) nie zawiera nr wniosku nadanego na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru,
- e) nie zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie operacji w ramach LSR, bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcę.

W związku z powyższym Pana/Pani odwołanie pozostanie nie rozpatrzone.

Z poważaniem

Dyrektor Biura

Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia

Załącznik Nr 3

Znak sprawy

Miejsce, dnia

**Szanowny/a Pan/Pani
Wnioskodawca**

Pana/Pani odwołanie od decyzji, które wpłynęło w dniu (*dd.mm.rrrr*), jest poprawne pod względem formalnym i zostało zarejestrowane pod nr (*nr odwołania*). Zostanie ono rozpatrzone na najbliższym Posiedzeniu Rady, które odbędzie się w dn. (*dd.mm.rrrr*) w (*adres*) o godz. (*godz.*). Zgodnie z § ... Uchwały Rady Stowarzyszenia ..... nr ...2009 z dn. (...) ma Pan/Pani prawo do uczestniczenia w ww. Posiedzeniu w charakterze obserwatora, tj. bez prawa do zabrania głosu w dyskusji. Zgodnie z § ... ww. uchwały w roli obserwatora mogą uczestniczyć jedynie osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy lub ich pełnomocnicy, którym w przypadku wątpliwości Rady do odwołania przysługuje prawo do dodatkowych wyjaśnień.

Jednocześnie informuję Pana/Panią, że o chęci do wzięcia udziału w ww. Posiedzeniu zobowiązany/zobowiązana jest Pan/Pani poinformować pisemnie Przewodniczącego Rady (*imię i nazwisko*) na dzień przed wyznaczonym terminem tj. do dnia (*data Posiedzenia – 1 dzień*). W przypadku niedopełnienia powyższego obowiązku zgodnie z § ..... Uchwały Rady .Stowarzyszenia ..... nr ..../2009 z dnia (...) traci Pan/Pani prawo do wzięcia udziału w ww. Posiedzeniu.

Z poważaniem

Dyrektor Biura

Zaproszenie na Posiedzenie Rady.

	Załącznik Nr 4
Znak sprawy:	Miejsce, data
Zarząd Stowarzyszenia ...../Członkowie Rady Stowarzyszenia ...../Dyrektor Biura	
Na podstawie § ..... Statutu Stowarzyszenia ..... oraz § ..... Uchwały Rady Stowarzyszenia ..... nr ...../2009 z dn. (...) w sprawie przyjęcia Regulaminu Rady ..... zwołuję Posiedzenie Programowej, które odbędzie się w dniu (<i>data</i>), o godzinie (<i>godzina</i>), w (<i>miejsce</i>).	
<i>(Program Posiedzenia Rady Programowej)</i>	
Jednocześnie informuję, że projekty podejmowanych uchwał wraz z załącznikami dostępne są w wersji elektronicznej na stronie Internetowej (<i>dokładny adres strony internetowej</i>).	
Z poważaniem	

Pismo o odrzuceniu odwołania

	Załącznik Nr 5
Znak sprawy	Miejsce, dnia
Szanowny/a Pan/Pani Wnioskodawca	
Pana/Pani odwołanie nr (<i>nr odwołania</i>) zostało negatywnie rozpatrzone na Posiedzeniu Rady, które odbyło się w dniach (<i>dd.mm.rrrr-dd.mm.rrrr</i>). Rada uznała Pana/Pani wniosek za niezgodny z Lokalną Strategią Rozwoju gdyż	
Wyżej wymieniona decyzja jest już decyzją ostateczną, niepodlegającą odwołaniu.	
Z poważaniem	
Przewodniczący Rady	

Pismo z informacją o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania

	Załącznik Nr 6
Znak sprawy	Miejsce, dnia
<p>Szanowny/a Pan/Pani Wnioskodawca</p> <p>Pana/Pani odwołanie nr (<i>nr odwołania</i>) zostało pozytywnie rozpatrzone na Posiedzeniu Rady, które odbyło się w dniach (<i>dd.mm.rrrr-dd.mm.rrrr</i>). Tym samym Rada uznała Pana/Pani wniosek za zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju i przyznała mu (...) pkt. Jednocześnie informuję, że dotychczasowa lista rankingowa projektów przeznaczonych do dofinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju została uzupełniona o Pana/Pani wniosek i dostępna jest na stronie internetowej (<i>pełny adres strony Internetowej</i>).</p> <p>Obecnie Pana/Pani wniosek został przekazany do (<i>pełna nazwa Instytucji wdrażającej</i>) celem dalszego rozpatrzenia.</p> <p>Z poważaniem</p> <p>Przewodniczący Rady</p>	

Formularz odwołania

Miejsce na pieczęć wnioskodawcy	ODWOŁANIE od decyzji Rady Stowarzyszenia LGD		ODR nr 1
			Wersja: 1.1
			Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU		NUMER UCHWAŁY RADY	.....
DATA WPŁYNIĘCIA	.....	PODPIS PRZYJMĄCEGO ODWOŁANIE	.....
NAZWISKO I IMIĘ/NAZWA WNIOSKODAWCY			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:			
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 3. Odnowa i rozwój wsi 4. Małe projekty 		
DECYZJA RADY O NIEWYBRANIU PROJEKTU ZAPADŁA NA ETAPIE:	<ol style="list-style-type: none"> 5. Oceny zgodności z LSR 6. Oceny projektów wg. lokalnych kryteriów wyboru 		
UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:			

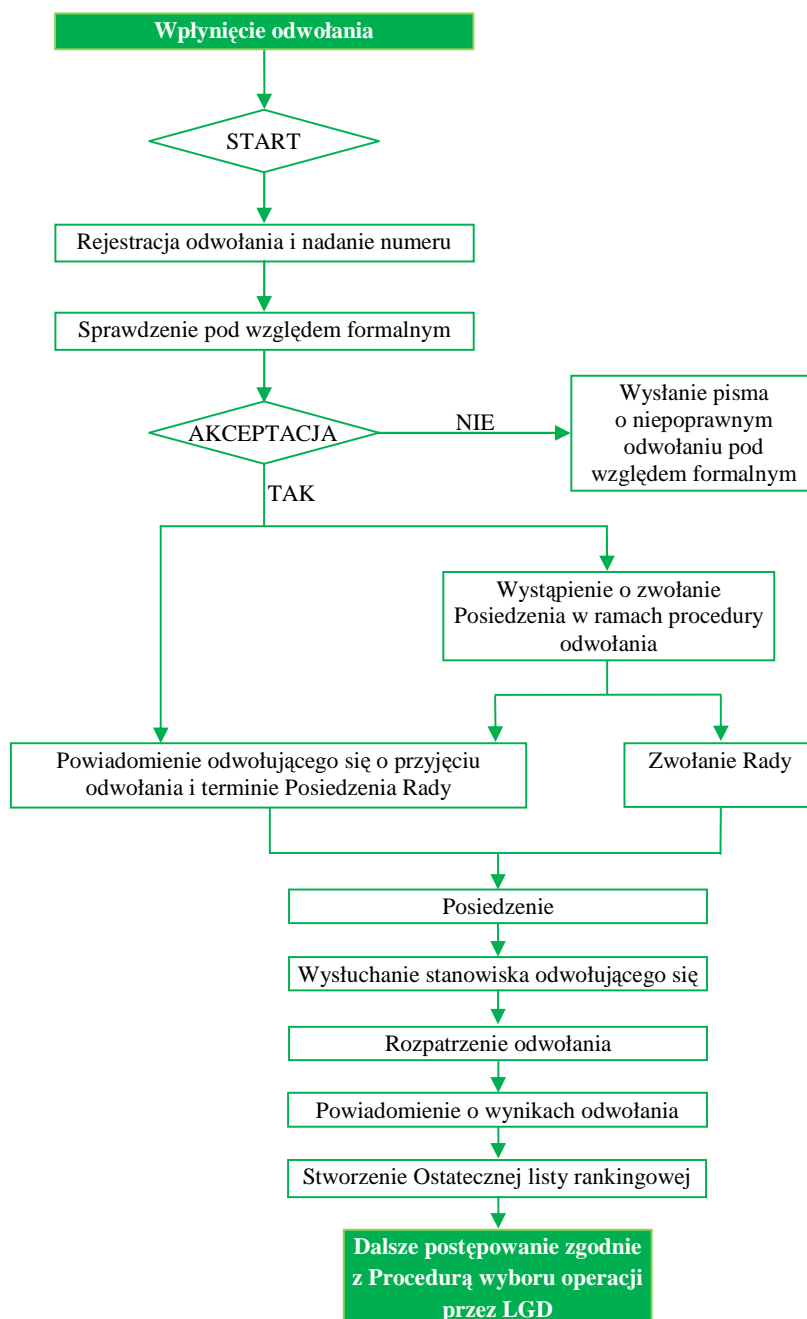
IMIONA I NAZWISKA OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTACJI WNIOSKODAWCY:					
ADRES ZAMIESZKANIA / SIEDZIBY WNIOSKODAWCY					
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej)					
TELEFON KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:					
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:					
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE OPERACJI PRZEZ RADĘ LGD					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	

Zał. Nr 7

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU:

6. Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD
7. Pola białe wypełnia Wnioskodawca
8. Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury odwoławczej.

Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

Schemat graficzny procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Rejestracja i nadanie nr odwołania	Koordynator LSR		
Sprawdzenie odwołania pod względem formalnym	Koordynator LSR		
Wystąpienie do Przewodniczącego o zwołanie Procedury odwołania	Dyrektor Biura	Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego	Przewodniczący Rady
Wysłanie pisma o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym	Dyrektor Biura	Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym	Wnioskodawcy
Powiadomienie odwołującego się o przyjęciu odwołania i terminie Posiedzenia Rady	Dyrektor Biura	Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia	Wnioskodawcy
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady	Zaproszenie na Posiedzenie Rady	Członkowie Rady, Zarządu
Posiedzenie Rady w ramach procedury odwołania	Przewodniczący Rady		
Rozpatrzenie odwołania	Rada	Uchwała	
Powiadomienie o odrzuceniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo o odrzuceniu odwołania	Wnioskodawca
Powiadomienie o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo z informacją o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Wnioskodawca

10.Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

Przy określeniu budżetu LSR uwzględniono następujące zasady:

1. Liczba mieszkańców – 41 721, kwota na jednego mieszkańca 116 zł.
2. Na każdy z czterech rodzajów operacji („Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi” oraz : ‘Małe projekty’) zaplanowano minimum 10% środków przewidzianych przez LGD na działania 4.13;
3. Całkowity planowany koszt pojedynczej operacji w ramach „Małych projektów” wynosi co najmniej 4 500 zł;
4. Wysokość pomocy przyznanej na realizację pojedynczej operacji w ramach „Odnowy i rozwoju wsi” nie może być niższa niż 25 000zł;
5. Wysokość środków przewidzianych na działanie 4.21 wynika z iloczynu liczby mieszkańców zameldowanych an pobyt stały, na obszarze objętym LSR, wg stanu na dzień 31. grudnia 2006 roku i kwoty 3zł;
6. Wysokość środków przewidzianych na operacje przygotowania projektów współpracy w ramach działania 4.21 wynika z iloczynu liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku i kwoty 1zł;
7. Wysokość środków przewidzianych na działanie 4.31 wynika z iloczynu liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku i kwoty 29zł;
8. Na koszty bierzące (administracyjne) LGD przewidziano 15% sumy środków z działań 4.13, 4.21, 4.31.

Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju

Rok	Kategoria Kosztu	Różnicowanie w kierunku dział. rol.	Tworzy i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem	Przygotowanie proj współpracy	Realizacja proj współpracy	Razem	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem	
2009	całkowite	0,00	0,00	1 400 000,00	350 000,00	1 750 000,00			0,00	84 495,00	47 595,00	132 090,00	1 882 090,00
	kwalifikowalne	0,00	0,00	1 400 000,00	350 000,00	1 750 000,00			0,00	84 495,00	47 595,00	132 090,00	1 882 090,00
	do refundacji	0,00	0,00	1 000 000,00	240 193,00	1 240 193,00			0,00	84 495,00	47 595,00	132 090,00	1 372 283,00
2010	całkowite	0,00	1 100 000,00	1 800 000,00	450 000,00	3 350 000,00	41 347,00		41 347,00	152 184,00	56 440,00	208 624,00	3 599 971,00
	kwalifikowalne	0,00	1 000 000,00	1 800 000,00	450 000,00	3 250 000,00	41 347,00		41 347,00	152 184,00	56 440,00	208 624,00	3 499 971,00
	do refundacji	0,00	500 000,00	1 299 443,00	300 000,00	2 099 443,00	41 347,00		41 347,00	152 184,00	56 440,00	208 624,00	2 348 414,00
2011	całkowite	1 100 000,00	0,00	0,00		1 100 000,00		40 000,00	40 000,00	160 683,00	39 853,00	200 536,00	1 340 536,00
	kwalifikowalne	1 000 000,00	0,00			1 000 000,00		40 000,00	40 000,00	160 683,00	39 853,00	200 536,00	1 240 536,00
	do refundacji	500 000,00	0,00			500 000,00		40 000,00	40 000,00	160 683,00	39 853,00	200 536,00	740 536,00
2012	całkowite	0,00	0,00		800 000,00	800 000,00			0,00	152 384,00	27 303,00	179 687,00	1 023 503,00
	kwalifikowalne	0,00	0,00		800 000,00	800 000,00			0,00	152 384,00	27 303,00	179 687,00	1 023 503,00
	Do refundacji	0,00	0,00		500 000,00	500 000,00			0,00	152 384,00	27 303,00	179 687,00	723 50300
2013	całkowite	0,00	0,00		800 000,00	800 000,00		43 816,00	43 816,00	153 384,00	19 552,00	172 936,00	972 936,00
	kwalifikowalne	0,00	0,00		800 000,00	800 000,00		43 816,00	43 816,00	153 384,00	19 552,00	172 936,00	972 936,00
	Do refundacji	0,00	0,00		500 000,00	500 000,00		43 816,00	43 816,00	153 384,00	19 552,00	172 936,00	672 936,00
2014	całkowite	0,00	0,00			0,00			0,00	143 384,00	56 760,00	200 144,00	200 144,00
	kwalifikowalne	0,00	0,00			0,00			0,00	143 384,00	56 760,00	200 144,00	200 144,00
	do refundacji	0,00	0,00			0,00			0,00	143 384,00	56 760,00	200 144,00	200 144,00
2015	całkowite	0,00	0,00			0,00			0,00	79 692,00	36 200,00	115 892,00	115 892,00
	kwalifikowalne	0,00	0,00			0,00			0,00	79 692,00	36 200,00	115 892,00	115 892,00
	do refundacji	0,00	0,00			0,00			0,00	79 692,00	36 200,00	115 892,00	115 892,00
2009 - 2015	całkowite	1 100 000,00	1 100 000,00	3 200 000,00	2 400 000,00	7 800 000,00	41 347,00	83 816,00	125 163,00	926 206,00	283 703,00	1 209 909,00	9 135 072,00
	kwalifikowalne	1 000 000,00	1 000 000,00	3 200 000,00	2 400 000,00	7 600 000,00	41 347,00	83 816,00	125 163,00	926 206,00	283 703,00	1 209 909,00	8 935 072,00
	do refundacji	500 000,00	500 000,00	2 299 443,00	1 540 193,00	4 839 636,00	41 347,00	83 816,00	125 163,00	926 206,00	283 703,00	1 209 909,00	6 174 708,00

11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR.

Opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego było procesem społecznym, tworzonym przy zaangażowaniu wszystkich podmiotów (osób) z poszczególnych sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oraz środowisk, mających istotny wpływ na rozwój obszaru objętego planowaniem. Na początku zidentyfikowano osoby i podmioty, których udział podczas tworzenia strategii był konieczny.

Propozycję udziału w spotkaniu dotyczącym strategii skierowano do tych podmiotów i grup, które mają znaczący wpływ na kreowanie obecnej i przyszłej sytuacji terenu działania LGD.

Procesem tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju kierował Dyrektor Biura Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego Władysław Duda na mocy uchwały Zarządu LGD.

Zarząd powołał także tzw. Grupę Inicjatywną, która była odpowiedzialna za przebieg konsultacji, selekcję i zaproszenie odpowiednich osób.

W skład grupy wchodził:

- burmistrzowie,
- wójtowie,
- przewodniczący rad gmin,
- osoby odpowiedzialne w gminach za promocje terenu,
- kierownicy i przedstawiciele zakładów pracy z terenu działania LGD,
- lokalne autorytety.

W konsultacjach uwzględniono jednocześnie grupy formalne oraz nieformalne.

Wszystkie te osoby miały możliwość wypowiedzenia się na temat założeń do LSR, zgłoszenia swoich uwag, postulatów i wniosków.

W trakcie konsultacji odbyto szereg zebrań wiejskich, spotkań z załogami zakładów pracy, wykorzystano ankiety, które były przekazywane do różnych środowisk.

Do konsultacji wykorzystano także stronę internetową stowarzyszenia.

W trakcie przygotowania i konsultowania LSR czynne były punkty informacyjno-konsultacyjne w biurze LGD w Opatowie oraz w Centrum Szkoleniowym w Wojciechowicach.

Lokalna społeczność wykazała znaczne zainteresowanie udziałem podczas procesu planowania LSR, gdyż efekty planowania będą miały wpływ na wszystkie dziedziny życia i będą dotyczyły wszystkich mieszkańców naszego terenu działania.

Inicjatorzy opracowania strategii zastosowali różne formy działania mające na celu jak najbardziej liczny udział mieszkańców podczas jej tworzenia.

Stosowano przede wszystkim liczne wywiady i spotkania.

W niektórych przypadkach zastosowano sondaże społeczne w postaci ankiet, umożliwiające poznanie rzeczywistej opinii społeczeństwa.

Podczas spotkań Grupy Inicjatywnej ustalono zadania i cele dla LSR oraz wybierano te, które są priorytetowe i mają kluczowe znaczenie dla rozwoju naszego terenu działania.

Cele te zostały wyłonione na spotkaniach tematycznych dotyczących LSR, gdzie poruszano kwestie wspólnych wartości, potrzeb społeczeństwa, problemów i aspiracji mieszkańców.

W spotkaniach informacyjnych, pozwalających upowszechnić informację o LGD oraz o osobach z nią związanych, brali udział aktywni mieszkańcy terenu, chcący decydować o przyszłości regionu.

Spotkania te ukazały istotne problemy społeczne oraz ujawniły oczekiwania mieszkańców.

Do akcji informacyjno - konsultacyjnej wykorzystano lokalny tygodnik „Wiadomości Świętokrzyskie”, w którym ukazywały się cykliczne artykuły dotyczące LGD i założeń do Lokalnej Strategii Rozwoju.

W czynnościach tych wykorzystywane było także Radio Opatów, gdzie ukazywały się cykliczne audycje oraz wywiady z Prezesem i Dyrektorem Lokalnej Grupy Działania.

Część uwag do Lokalnej Strategii Rozwoju spłynęła do biura LGD telefonicznie i drogą e-mailową.

Informacje na temat możliwości konsultacji założeń do Lokalnej Strategii Rozwoju przekazywali także duchowni we wszystkich parafiach na terenie naszego działania.

12. Opis procesów wdrażania i aktualizacji LSR

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego jest w pewnym sensie swoistym właścicielem Lokalnej Strategii Rozwoju, dlatego ten podmiot pełni główną rolę w jej wdrażaniu, która winna się opierać na partnerskich zasadach Leadera.

Naturalną konsekwencją przedstawicielskiego systemu lokalnej demokracji jest dążenie mieszkańców do wywierania wpływu na decyzje lub inicjatywy podejmowane przez władze samorządowe.

Mieszkańcy obserwują bacznie zmiany zachodzące w swoim środowisku, to chwaląc, to znów ganiąc tych, którzy podjęli decyzję w sprawie np. budowy drogi, wodociągu, przychodni, mostu itp.

Oczekiwana zmiana może dopiero wtedy nastąpić, kiedy mieszkańcy biorą czynny udział w podejmowaniu decyzji, kiedy sami angażują się w realizację swoich zamierzeń. Kiedy stają się uczestnikami życia publicznego we własnym interesie.

Proces wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju Powiatu Opatowskiego oparty na partnerstwie trzech sektorów (publicznego, społecznego i gospodarczego), których reprezentanci znajdują się w LGD gwarantuje prawidłowość procesów zarządzania, koordynacji działań oraz realizacji poszczególnych zadań Lokalnej Strategii Rozwoju prowadzących do osiągnięcia jej celów operacyjnych.

Oddolne podejście wzmocni spójność lokalnie podejmowanych decyzji w ramach LSR, podniesie jakość jej zarządzania i przyczyni się do wzmocnienia kapitału społecznego w środowiskach miejsko-wiejskich, a także skłoni do odważniejszego stosowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju społeczno - gospodarczego.

W proces aktualizacji Lokalnej Strategii rozwoju Powiatu Opatowskiego należy włączyć:

- lokalnych liderów lub stowarzyszenia zaangażowane przede wszystkim w sprawy społeczne,
- firmy prywatne i sektor finansowy zainteresowany głównie rozwojem i zyskiem oraz dostosowaniem lokalnej gospodarki do wymogów rynkowych,
- lokalne instytucje publiczne zainteresowane zatrudnieniem, sprawami środowiska, gospodarki, dziedzictwa społecznego i kulturowego, koordynacją programów lokalnych i regionalnych.

Partnerzy Lokalnej Grupy Działania opracowują założenia do aktualizacji LSR z uwzględnieniem specyfiki danego obszaru, jego mieszkańców, historii, tradycji itd. Ponieważ znają swój teren, jego zasoby przyrodnicze, kapitał ludzki, to stworzony przez nich samych dokument będzie najbardziej odpowiedni dla ich potrzeb.

Zazwyczaj bywa tak, że to co jest nam narzucane odgórnie, słabo przyjmuje się na poziomie lokalnym. Proces aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Powiatu Opatowskiego winien opierać się na oddolnym podejściu do rozwiązywania problemów. Jeśli w realizację poszczególnych zadań LSR zaangażuje się cała wspólnota: środowisko społeczne,

gospodarcze i instytucje publiczne, wówczas działania mają pełny wymiar. Utożsamiają się z nimi wszyscy, a i poszanowanie własnych osiągnięć jest inne.

Społeczność lokalna otrzymując możliwość uczestniczenia we wdrażaniu i aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju dostaje narzędzia, które powstały w ścisłym związku ze środowiskiem lokalnym, jego uwarunkowaniami i potrzebami.

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej.

Ewaluacja to systematyczna i obiektywna ocena trwających lub zakończonych projektów, programów, ich kształtu, procesu wdrażania oraz rezultatów. Celem ewaluacji jest zweryfikowanie stopnia, w jakim dany projekt wypełnił założone cele, na ile był prowadzony efektywnie, wydajnie, a także czy jego efekty są trwałe. Ewaluacja powinna dostarczać wiarygodnych i użytecznych informacji, umożliwiając włączenie wyciągniętych wniosków w proces podejmowania kolejnych decyzji i działań. Ma również oszacować znaczenie danego przedsięwzięcia oraz jego zasadność. Ewaluacja odgrywa istotne znaczenie przy planowaniu i realizacji projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. W dokumentach Komisji Europejskiej, ewaluacja to: „ocena interwencji (projektu, programu, polityki) według jej rezultatu, oddziaływania oraz potrzeb, które ma (miała) spełnić”.

Wyróżnia się następujące funkcje ewaluacji:

- funkcja poznawcza - ewaluacja opisuje mechanizm interwencji oraz oszacowuje jej wpływ na określoną społeczność, czy obszar oraz jej użyteczność w rozwiązaniu adresowanych problemów;
- funkcja sprawozdawcza – o ustaleniach ewaluacji są informowani operatorzy interwencji, społeczność, politycy;
- funkcja normatywna – ewaluacja ocenia zasadność i sens podjętych działań;
- funkcja techniczna – ewaluacja przedstawia rekomendacje i wnioski, które przyczynią się do udoskonalenia danej interwencji, sposobu jej prowadzenia, lepszego (bardziej precyzyjnego) ustalenia celów oraz bardziej wydajnego, racjonalnego ulokowania zasobów, jak i sposobów implementacji.

Od strony technicznej ewaluacja jest badaniem społeczno – ekonomicznym, które obejmuje zarówno projektowanie czynności badawczych, zbieranie danych, ich analizę w odniesieniu do danej interwencji, ocenę tychże działań oraz prezentowanie wyników i wniosków, a także rekomendacji zainteresowanym odbiorcom. Ze względu na moment przeprowadzenia ewaluacji wyróżnia się:

- ewaluację przed rozpoczęciem realizacji interwencji – ex ante,
- ewaluację w trakcie realizacji interwencji – on - going, mid - term,
- ewaluację po zakończeniu realizacji interwencji – ex - post.

Ewaluacje klasyczne (ex ante, mid - term, ex post) są zorientowane na rezultaty i podejmowanie w wyznaczonym czasie cyklu projektu (na początku, w środku, na końcu). Są

więc głównie metodami rozpowszechniania rezultatów i swoistej kontroli. Ewaluacja on – going oparta jest na zasadniczo innym podejściu, jest zorientowana na procesy i prowadzona w dowolnym momencie projektu (najlepiej w sposób ciągły). Jest elementem ciągłego uczenia się i interakcji między wszystkimi stronami zaangażowanymi w projekt (stakeholders).

Ewaluacja jest ściśle związana z procesem programowania działań, a cele projektu, obejmujące określony wymiar przyszłej sytuacji, powinny być precyzyjnie zdefiniowane. Określenie stopnia realizacji celu, wymusza wyznaczenie istotnych wymiarów celu w kategoriach „zmiennych” poddających się pomiarowi, czyli należy ująć go w postaci wskaźników.

Wskaźnikiem określa się zmienną, czyli pewną cechą badanych obiektów lub stanów, która może przyjmować różne wartości. Liczbę traktuje się jako wartość przypisaną wskaźnikowi w konkretnej sytuacji (np. przed projektem lub po nim). W roli wskaźników nie mogą też występować charakterystyki teoretyczne, abstrakty określane też mianem konstruktów, nie poddające się bezpośredniemu pomiarowi (np. konkurencyjność, innowacyjność).

Ustalenie wskaźników rozpoczyna się w fazie formułowania celów i planów działania, następnie podczas ewaluacji ex ante dokonuje się ich weryfikacji. W przypadku projektów o dłuższym horyzoncie czasowym taka weryfikacja powinna zostać przeprowadzona w trakcie ewaluacji śródkresowej. Ustalenie w wyniku tego procesu adekwatnego zestawu wskaźników jest kluczowe dla możliwości realizacji pełnej i poprawnej ewaluacji ex post, a w konsekwencji ustalenia efektów projektu.

Komisja Europejska wymaga przy planowaniu i realizacji projektów określenia wskaźników dla zakładanych celów. Definiuje wskaźniki jako miarę celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych zasobów, uzyskanego efektu, a także jako miernik jakości lub zmienną kontekstową. Zatem wskaźniki mają służyć monitoringowi oraz okresowym i końcowym ewaluacjom zaplanowanych przedsięwzięć. Z perspektywy metodyki zarządzania projektami określenie wskaźników jest trudne. Wynika to zwykle z dużej złożoności celów i małej precyzji przy ich formułowaniu. Niekiedy wskaźniki nie są ustanawiane w oparciu o precyzyjną eksplikację celów i ich sposobu pomiaru, lecz wybierane są z różnego rodzaju katalogów czy indykatywnych przewodników metodologicznych, co powoduje oderwanie ich od istoty tego co powinny mierzyć. Inną przyczyną trudności bywa niezrozumienie ich istoty i funkcji.

Różne sytuacje badawcze wymagają korzystania z różnych rodzajów powiązań i wyboru określonego typu wskaźnika. Cele jednowymiarowe, najbardziej szczegółowe, można ująć bezpośrednio przy pomocy mierzalnej zmiennej wyczerpującej definicję cechy, ze względu na którą ten cel jest określany. W przypadku celów wielowymiarowych (złożonych) używa się większej liczby wskaźników. Często występują cele sformułowane w kategoriach cech nie poddających się bezpośrednio pomiarowi; przy określaniu celów interwencji publicznej nierzadko występują zmienne teoretyczne, określane mianem

konstruktów, zmiennych ukrytych, nie podlegających bezpośredniemu pomiarowi np. konkurencyjność, postęp techniczny. W takich sytuacjach wskazanie jednego wskaźnika definicyjnego zawęża cel do jednego wymiaru problemu. Ze względu na fakt, że cele zwykle nie dają się prosto przełożyć na pojedyncze miary, użycie tylko jednego wskaźnika musi być świadomą decyzją, wynikającą np. ze wskazania najistotniejszego, ważnego z punktu przyjętych wartości wymiaru problemu. Zatem, przy określaniu wskaźników złożonych celów korzysta się s relacji interferencyjnych lub stosuje się zestawy wskaźników.

W przypadku projektów finansowanych w oparciu o fundusze strukturalne, może wystąpić problem z właściwym ustaleniem wymaganych przez metodykę Komisji Europejskiej wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania (wpływu). Trudności wiążą się nie tylko z zapewnieniem odpowiednich, z metodologicznego punktu widzenia, właściwych wskaźników, lecz także z rozróżnieniem produktów, rezultatów i oddziaływania (wpływu) na poziomie definicji celów projektu. Pomyłki i wątpliwości w ustalaniu wskaźników, wyrażonych w kategoriach tych trzech rodzajów efektów dotyczą błędów w procesie planowania i brak jasności co do wyników, jakie ma przynieść planowana interwencja publiczna. Podstawą do ustalania dobrych wskaźników jest:

- zdefiniowanie produktu – określenie, co ma być dostarczone przez projekt, na co zostaną zużyte środki w toku zaplanowanych działań;
- zdefiniowanie rezultatów bezpośrednich – określenie zmian jakie mają zostać osiągnięte bezpośrednio w wyniku podjętych działań;
- zdefiniowanie wpływu lokalnego – rezultatów twardych – określenie zmian w dłuższym przedziale czasu;
- zdefiniowanie wpływu globalnego – określenie jak dany projekt wpłynie na rozwiązanie określonego problemu społecznego, dom którego jest skierowany.

Występuje zatem hierarchia celów: kluczowy jest wpływ projektu, do którego powinna prowadzić realizacja pośrednich celów w postaci rezultatów, a instrumentem uzyskania tych rezultatów ma być dostarczenie określonej wielkości produktów podejmowanych działań. W ewaluacji służącej zarządzaniu projektami wyznacza się przede wszystkim wskaźniki produktu i rezultatu, natomiast w ewaluacji ex – post powinno się podejmować próbę zbadania lokalnego wpływu programu, czyli długotrwałych rezultatów projektu.

14.Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego są w pełni zbieżne z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu i gmin takimi jak:

- Strategia Rozwoju Powiatu Opatowskiego przyjęta Uchwałą Nr XXV/124/2000 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 13 grudnia 2000 roku,

- Program Rozwoju Lokalnego Gminy Wojciechowice stanowiący załącznik do Uchwały XVII /69/2004 z dnia 14 czerwca 2004 roku,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Ożarów do 2020 roku przyjęta uchwałą Nr XXIV /159/2004 Rady Miejskiej w Ożarowie z dnia 16 listopada 2004 roku,
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tarłów na lata 2004-2006 i 2007-2015 zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy Tarłów Nr VI/32/04 z dnia 26.07.2004r oraz Uchwałą Nr.VII/35/04 z dnia 30.08.2004 r ,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Iwaniska przyjęte Uchwałą Nr XXIII /197/2001 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 26 lutego 2001 roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Opatów przyjęta Uchwałą Nr X / 62/99 z dnia 30 czerwca 1999 roku.

Zadania przewidziane do realizacji są także zbieżne ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych celów i efektów polityki rozwoju regionu świętokrzyskiego, a w szczególności do:

- podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu,
- tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw,
- podniesienia aktywności społecznej mieszkańców,
- rozwój turystyki i agroturystyki.

15. Wskazanie planowanych działań , przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego planuje także inne przedsięwzięcia niż os 4 PROW na lata 2007-2013.

W m-cu wrześniu i październiku 2008 roku zrealizowany został projekt pn.”Utworzenie Centrum Szkoleniowego w Wojciechowicach”. W ramach tego projektu zrealizowano remont sali szkoleniowej i pomieszczeń biurowych , ich wyposażenie w meble i podstawowy sprzęt : komputer, laptopy, rzutnik multimedialny, urządzenie wielofunkcyjne , faks. Organizacja tego Centrum pozwoli w dużej części we własnym zakresie prowadzić działania szkoleniowe dla ludności z naszego terenu działania.

Lokalna Grupa Działania planuje szerokie wykorzystanie środków z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki .

Na dzień dzisiejszy w Świętokrzyskim Biurze Rozwoju Regionalnego złożono 6 projektów , w tym:

- z działania 6.3 następujące projekty:
  - „Nowe kwalifikacje – lepszy start”,
  - „Wiek moim atutem”,
  - „Nowe kwalifikacje – nowe możliwości”.

- z działania 7.3 następujące projekty:
  - „Bezpieczna Rodzina”,
  - „Samodzielny Rodzic”,
  - „Otwórzcie przed nimi drzwi”.

Projekty te będą uzupełniającymi , a niejednokrotnie odrębnymi niż oś 4 PROW . Dlatego też nakładanie się pomocy w ramach i tego programu jest wykluczone . Dodatkowo w ramach LSR zrezygnowano z realizacji zadań polegających na szkoleniu.

W przygotowaniu mamy kolejne projekty z działania 6 – rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz z działania 7 - promocja integracji społecznej.

Zarząd Lokalnej Grupy Działania planuje także włączenie się do pomocy mieszkańcom naszego terenu działania przy korzystaniu ze środków dostępnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. Pracownicy Biura LGD na bieżąco śledzą informacje w tym zakresie i służą pomocą w kontaktach z właściwymi instytucjami w celu sporządzania i realizacji konkretnych projektów.

Planowane jest w najbliższym czasie przeszkolenie w tym względzie aby LGD mogła służyć wszechstronną pomocą przy sporządzaniu , realizacji i rozliczaniu projektów.

Ponieważ będzie prowadzona ścisła ewidencja wszystkich projektów , zabezpieczenie przed nakładaniem się pomocy będzie całkowicie wystarczające.

Żaden projekt ,który będzie przewidziany do realizacji z programów spoza LSR nie będzie dopuszczony do oceny przez Organ Decyzyjny.

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.

Efekty realizacji zadań Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego zaobserwujemy w krótkim czasie, jeśli działania będą planowe. Jednorazowe akcje, imprezy szybko przejdą w zapomnienie. Inaczej gdy powtarzane cyklicznie wejdą do kalendarza lokalnych imprez – staną się tradycją. Podobnie jest z przedsięwzięciami inwestycyjnymi. Budowę domu rozpoczynamy od wyboru i zatwierdzenia projektu i planu przestrzennego zagospodarowania działki budowlanej. Analogiczne postępowanie odnosi się do planowania na większych obszarach: wsi, gminy, czy obszaru działania LGD. Realizacja tych zamierzeń będzie zdecydowanie widoczna i będzie wywierać wpływ na rozwój lokalny.

W programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Lokalne Grupy Działania realizować będą zgodnie ze swoją strategią działania wpisujące się w Oś 3 i Oś 4:

- działania Osi 3 /społecznej/ mają wpływ na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich oraz przyczyniać się do różnicowania gospodarki wiejskiej,
- działania Osi 4 /LEADER/, ich celem jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich, zwiększenie zdolności pozyskiwania i wykorzystania środków finansowych oraz poprawa zarządzania lokalnymi zasobami.

Na lata 2007-2013 na realizację działań w ramach PROW przeznaczone będzie ponad 17 mld euro, z czego **około 200 mln euro** będzie do wykorzystania przez Lokalne Grupy Działania w ramach osi 4 –LEADER.

17. Informacja o dołączonych do LSR załącznikach

Załącznik nr 1 Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

Załącznik nr 2 Doświadczenie członków albo partnerów LGD w zakresie realizacji projektów

Załącznik nr 1

Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

1	Kotowski Kazimierz	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 549/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—
2	Majcher Marcin	Zaświadczenie z odbytych seminariów	Nr: PROW-341/2008 Przygotowanie lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach osi IV leader programu Rozwoju Obszrów Wiejskich na lata 2007-2013	1	—
3	Wieczorek Krystyna	Zaświadczenie z odbytych seminariów	Nr: PROW-345/2008 Przygotowanie lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach osi IV leader programu Rozwoju Obszrów Wiejskich na lata 2007-2013	1	—
4	Klimkowski Ireneusz	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 550/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—
5	Wlazło Tomasz	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 551/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—
6	Stępień Piotr	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 552/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—
7	Sobieraj Józef	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 553/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—

8	Stoltz Maciej	Zaświadczenie z odbytych seminariów	Nr: PROW-346/2008 Przygotowanie lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach osi IV leader programu Rozwoju Obszrów Wiejskich na lata 2007-2013	1	—
9	Jakubczak Alicja	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 554/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—
10	Kulczuga Maria	Zaświadczenie z odbytych seminariów	ŚBRR Nr PROW- 555/2008 Szkolenie dla członków organów decyzyjnych (rad) lokalnych grup działania nt. wdrażania lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007 - 2013	1	—
11	Łucki Ryszard	Zaświadczenie z odbytych seminariów	Nr: PROW-349/2008 Przygotowanie lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach osi IV leader programu Rozwoju Obszrów Wiejskich na lata 2007-2013	1	—
12	Lenart Zenon	—	—		—
13	Bogusław Długowolski	—	—		J. angielski - świadectwo ukończenia kursu, Zaświadczenie o ukończeniu kursu i odbyciu stażu w USA, Zaświadczenie o znajomości języka uprawniające do pełnienia funkcji tłumacza-opiekuna na obozie harcerskim w Danii , ksero indeksu WSR w Lublinie

Lp.	Nazwisko i imię/imiona członka albo nazwa członka/ partnera	Nazwa realizowanego projektu lub jego ogólny zakres	Czas realizacji projektu	Miejsce realizacji projektu	Koszty realizacji projektu	Źródło finansowania /program
1	2	3	4	5	6	7
1	Kotowski Kazimierz	Budowa drogi powiatowej nr 0694T na odcinku Gliniany - Teofilów o długości 5,328km	luty - listopad 2006	Gliniany/Teofilów	5 267 731,37 zł	Zintegrowany Program Operacyjny rozwoju Regionalnego (ZPORR)
		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Powiatu Opatowskiego	listopad 2005 - grudzień 2009	Opatów/Niemienice	4 330 273,75 zł	Norweski Mechanizm Finansowy (NMF)
		Przebudowa ciągu dróg powiatowych o nr 0743T i 0767T na odcinku Stodoły - Podgrochocice - Bidziny - Stodoły Wieś	2008 - 2011	Stodoły/Bidziny	7 459 881,01 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013
		Odbudowa grogi powiatowej nr 42128 granica powiatu - Iwaniska - Jastrzębska - Wola o długości 2,412km	2003	Iwaniska/Wola Jastrzębska	455 688,52 zł	Phare ODBUDOWA 2001 II edycja
		Modernizacja drogi powiatowej nr 42193 odcinek Wojciechowice - skażyzrowanie z linią kolejową o dł. 2,541km	2003	Wojciechowice	755 086,16 zł	SAPARD
		odbudowa drogi powiatowej nr	2004	Tadeuszów/Słupia	506 418,93 zł	Phare

		42106 odc. Tadeuszów - Słupia Nadbrzerzna odkm 21 +124 do km 25 + 334 o długości 4,200km		Nadbrzerzna		ODBUKOWA 2001 II edycja
		budowa drogi powiatowej nr 42188 Lasocin - Czachów w km 0+000 do km 3+702,68	2004	Lasocin/Czachów	1 776 781,77 zł	SAPARD
		Modernizacja drogi powiatowej nr 42137 w gminie Baćkowice na doc. Baranówek - Janczyce o dł. 2,608km	2003	Baranówek/Baćkowice janczyce	534 901,67	PAOW Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
2	Ireneusz Klimkowski	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Opatowa i Zochcinka	2005 - 2006	Opatów/Zochcinek	2 400 000 zł	ZPORR
		Budowa drogi Gminnej na terenie Gminy Opatów	2006	Opatów	2 300 000 zł	ZPORR

3	Tomasz Wlazło	Budowa kanalizacji we wsiach Wojciechowice, Mikułowice, Drygulec	2006 - 2007	Wojciechowice/Mikułowice/Drygulec	2 200 000	środki własne + skarb Państwa + ZPORR
		Budowa Szkoły w Wojciechowicach	2006 - 2007	Wojciechowice/Mikułowice/Drygulec	2 300 000 zł	środki własne + skarb Państwa + ZPORR
4	Ryszard Łucki	Budowa wodociągu z przyłączya Dziewiątle	2004	Dziewiątle	417 757	SAPARD
		Budowa kanalizacji wraz z przyłączem	2004	Ujazd	655 420	SAPARD
		Budowa drogi gminnej - Ujazd	2004	Ujazd	924 956	SAPARD
		Kształtowanie Centrum	2005	Iwaniska	512 790	PROW

		Sportowo - Turystyczne - Iwaniska				
5	Józef Sobieraj	Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich	2004 - 2006	Ćmielów	70 000	SAPARD
6	Krystyna Wieczorek	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Ożarowie	2004 - 2005	Ożarów	4 000 000	SAPARD
		Edukacja i kariera	2008 - 2009	Ożarów	320 000 zł	EFS POKL
7	Alicja Jakubczak	Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich	05. 12. 2004	Stodoły	257 502	SAPARD +środki własne

8	Bogusław Włodarczyk	Rozbudowa mleczarni	2004 - 2005	Bidziny	1 700 000	ZPORR
9	Marcin Majcher	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Ożarowie	2005/2006	Ożarów	4 000 000	środki gminy + SAPARD
		e-środowisko budowa sieci światłowodowej	2007	Ożarów	500 000	środki gminy + ZPORR
		Kuźnia pomysłów	2007	Ożarów	60 000	środki gminy + EFS
10	Zenon Lenart	Remont pawilonu kulturalno-oświatowego	2007-2008	Brzozowa	284 559,30	środki gminy + ZPORR

Załącznik nr 2 doświadczenie członków albo partnerów LGD w zakresie realizacji projektów